Ազգ
Azg
11 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 2008 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 230 (4124)

597 միլիոն դրամի խախտումներ Գեղարքունիքի մարզում

Վերահսկիչ պալատը Գեղարքունիքի մարզում մարզպետարանի, Սեւան, Վարդենիս, Կամո, Գավառ քաղաքների քաղաքապետարանների, Սարուխան, Ծովակ, Նորադուզ, Լճաշեն, Ներքին Գետաշեն եւ մի շարք այլ գյուղերի համայնքապետարանների դիտարկմամբ հայտնաբերել է 597 միլիոն դրամի խախտումներ: Պալատի նախագահ **Իշխան Զաքարյանը** Գեղարքունիքի մարզում պալատի խորհրդի արտագնա անդրանիկ նիստից հետո հրավիրված ասուլիսում նշեց, որ 150 միլիոնի խախտումները գնումների գործընթացի հետ են կապված: Ի. Զաքարյանը տեղեկացրեց, որ երեք դեպք համարվել է արտառոց, որոնց առնչությամբ խորհուրդը որոշել է գործերն ուղարկել ՀՀ գլխավոր դատախազություն: Սեւանի քաղաքապետարանի գործունեության հետեւանքով քաղաքում վաճառվել են երկու դպրոց եւ մեկ մանկապարտեզ: Դպրոցներ վաճառելու իրավունք տրվում է, սակայն եթե ծառայեն միեւնույն նպատակին, իսկ մանկապարտեզ վաճառելու թույլտվություն պետք է տա միայն Ազգային ժողովը:

Պրահայից Մադրիդ

Ի՞նչ փաստաթուղթ է այսօր դրված բանակցությունների սեղանին

Որո՞նք են մադրիդյան 4 հիմնական սկզբունքները

ԹԱԹՈՒԼ ՀԱԿՈԲՅԱՆ

Նոյեմբերի առաջին կեսին հերթական այցով Բաքու, Երեւան եւ Ստեփանակերտ ժամանեցին ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահներ Մեթյու Բրայզան (ԱՄՆ), Յուրի Մերզլյակովը (Ռուսաստան) եւ Բեռնար Ֆասիեն (Ֆրանսիա): Ադրբեջանում հոկտեմբերի 15-ին կայացած նախագահական ընտրություններից եւ Մոսկվայում նոյեմբերի 2-ին Դմիտրի Մեդվեդեւի եւ Սերժ Սարգսյանի ու Իլհամ Ալիեւի միջեւ ստորագրված հռչակագրից հետո սա միջնորդների առաջին այցն էր տարածաշրջան: Նրանք բանակցել են նախագահներ Իլհամ Ալիեւի, Բակո Սահակյանի եւ Սերժ Սարգսյանի հետ: Ինչպես եւ նախորդ այցերի ընթացքում, միջնորդները փորձել են մերձեցնել կողմերի միջեւ առկա տարաձայնությունները սկզբունքային մի քանի հարցերում:

Լեռնային Ղարաբաղում 1994-ի մայիսյան հրադադարից հետո միջազգային միջնորդները խորհրդակցությունների եւ բանակցությունների ընթացքում հակամարտության կողմերին ներկայացրել են գրավոր մի քանի առաջարկներ, որոնք մերժվել են կողմերից մեկի կամ մյուսի կողմից: 2005 թվականից ի վեր ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի եռանախագահները (Միացյալ Նահանգներ, Ռուսաստան եւ Ֆրանսիա) որդեգրել են աշխատանքի նոր եղանակ: Նրանք նախ փորձում են հայկական (Հայաստան եւ Լեռնային Ղարաբաղ) եւ ադրբեջանական կողմերի միջեւ համաձայնեցնել կարգավորման սկզբունքային կետերը եւ նոր միայն դրանից հետո ներկայացնել համապարփակ համաձայնագրի նախագիծը:

Տես էջ 4

Հայաստանի եւ Բուլղարիայի նախագահներն առանձնազրույց են ունեցել

Երեկ սկսվել է Հայաստանի Հանրապետության նախագահ Սերժ Սարգսյանի պաշտոնական այցը Բուլղարիա՝ նախագահ Գեորգի Պըրվանովի հրավերով: Նախագահին ողջունել են մայրաքաղաք Սոֆիայի Սուրբ Ալեքսանդր Նեւսկու հրապարակում: Երկու երկրների նախագահները ողջունել են պատվո պահակախմբին, Սերժ Սարգսյանը ծաղկեպսակ է դրել Անհայտ զինվորի հուշարձանին: Արարողությունից հետո տեղի է ունեցել երկու նախագահների առանձնազրույցը, իսկ պաշտոնական պատվիրակությունների միջեւ ընթացել են բանակցություններ: Երկու նախագահները կմասնակցեն չորս համաձայնագրերի ստորագրման արարողությանը, հաղորդում է «Արմենպրեսը»:

Մոսկվայում Աբխազիայի դեսպանը իր հավատարմագրերն է հանձնել

Ռուսաստանի Դաշնությունում Աբխազիայի դեսպան Իգոր Ախբան երեկ իր հավատարմագրերն է հանձնել ՌԴ արտաքին գործերի փոխնախարար Գրիգորի Կարասինին: Ռուսաստանի արտաքին քաղաքական գերատեսչության տեղեկատվության համաձայն՝ զրույցի ընթացքում «ճշգրտվել են Ռուսաստանի եւ Աբխազիայի արտաքին քաղաքական գերատեսչությունների կողմից կատարվող աշխատանքի հետ կապված հարցեր՝ նպատակ ունենալով երկկողմ համագործակցության կազմակերպումը, այդ թվում՝ դրա պայմանագրային-իրավական բազայի ձեւավորումը»:

ԹԲԻԼԻՍԻ

Խոջիվանքի մասին էլ ոչ մի խոսք, Ս. Նորաշենում եղածը մնալո՞ւ է այդպես

Վրաստանի վարչապետը չուղեկցեց Տիգրան Սարգսյանին պանթեոն ու Ս. Նորաշեն

Ս. ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
Թբիլիսի-Երեւան

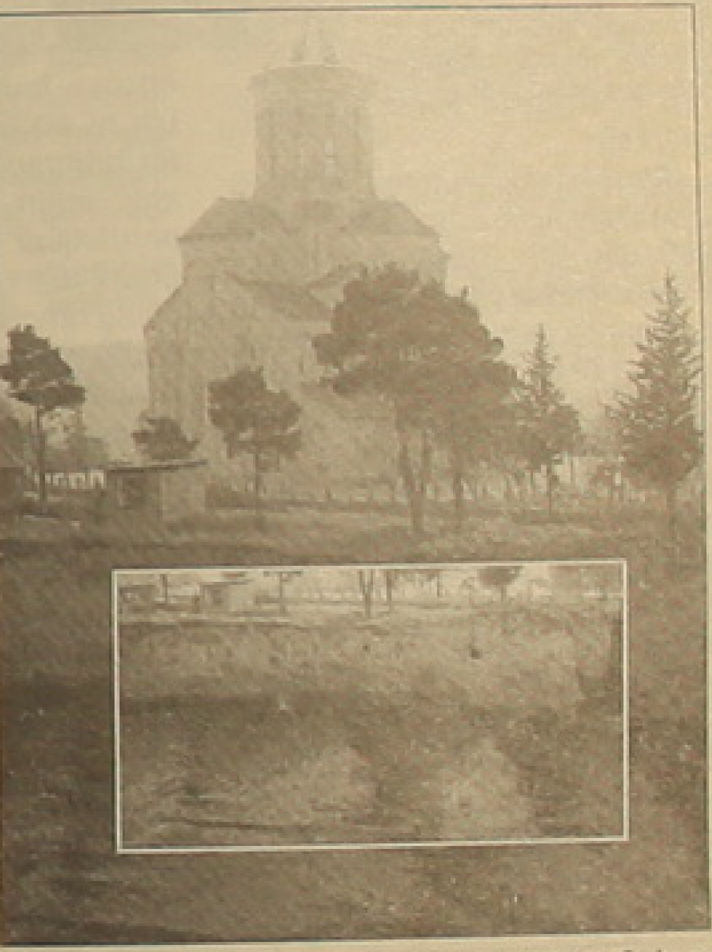

Վրաստանի վարչապետը պաշտոնական այցով Թբիլիսիում գտնվող Հայաստանի վարչապետին նախորդ օրը չուղեկցեց հայ ականավոր գրողների ու գործիչների պանթեոն, ոչ էլ Ս. Նորաշեն եկեղեցի: Ու եթե Ս. Նորաշեն եկեղեցի այցելության դեպքում Հայաստանի վարչապետին չուղեկցելը կարելի է բացատրել հարցի շուրջ առկա լարվածությամբ, ապա պանթեոն չայցելելու պատճառն ուղղակի հասկանալի չէ, եթե նկատի չառնենք զուտ վրացական տրամաբանությունից:

Այդ պանթեոնը թեեւ հայ գործիչների հիշատակն է հավերժացնում, բայց թբիլիսահայությանն է պատկանում ամենից առաջ, իսկ այդ կերպ Թբիլիսիին, այնուհետեւ՝ Վրաստանին:

Եթե Վրաստանի վարչապետ Գրիգոլ Մգալոբլիշվիլին անձամբ հարգանք չի կարող ցուցաբերել թբիլիսահայության նկատմամբ, առանձնակի հոգ չէ, քանի որ դժվար թե Հայաստանի վարչապետի եւ Վրաստանի վարչապետի հաջորդ հանդիպումը Վրաստանի Մգալոբլիշվիլին: Իսկ եթե դա վրաց պետության կառավարության մոտեցումն է, ուրեմն անհարկի էին երկու վարչապետերի հայտարարությունները, թե Վրաստանի եւ Հայաստանի միջեւ բոլոր հարցերը լուծելի են:

Տես էջ 2

«7-ի գործը» կլսվի դեկտեմբերի 19-ին

Վճռաբեկ դատարանից հաղորդում են, որ մարտի 1-ին տեղի ունեցած զանգվածային անկարգությունների կապակցությամբ Երեւանի քրեական դատարանը կայացրել է քրեական գործ՝ ըստ մեղադրանքի Ալեքսանդր Ռոբերտի Արզումանյանի, Մյասնիկ Ժորայի Մալխասյանի, Սասուն Միխայելի Միքայելյանի, Հակոբ Վարդանեսի Հակոբյանի, Գրիգոր Հարությունի Ոսկերչյանի, Սուրեն Ռաֆիկի Սիրունյանի եւ Շանթ Շահենի Հարությունյանի դեմ, դատական քննություն նշանակելու մասին: Համաձայն նշված որոշման, վերոհիշյալ քրեական գործի դատական քննությունը նշանակվել է 2008 թվականի դեկտեմբերի 19-ին, ժամը 12-ին, Երեւան քաղաքի Արշակունյաց պողոտայի թիվ 24/1 շենքի դատական նիստերի թիվ 1 դահլիճում (Կենտրոն համայնքի ընդհանուր իրավասության դատարան), դռնբաց դատական նիստում:

Ջհանգիրյանի դատավարությունը չի կայացել

Երեւանի Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների ընդհանուր իրավասության դատարանում գլխավոր դատախազի նախկին տեղակալ Գագիկ Ջհանգիրյանի գործի քննությունը չի կայացել՝ կալանավորին դատական նիստերի դահլիճ չբերելու պատճառով: Ինչպես «Արմենպրեսին» տեղեկացրեց Վճռաբեկ դատարանի մամուլի քարտուղար Ալինա Ենգոյանը, կատարվածի վերաբերյալ դատարանը ՀՀ ոստիկանությունից համապատասխան պարզաբանումներ է պահանջել: Դատական հաջորդ նիստը կկայանա դեկտեմբերի 15-ին: Հիշեցնենք, որ Գ. Ջհանգիրյանը ձերբակալվել է այս տարվա փետրվարի 23-ին եւ մեղադրվում է ՀՀ քրեական օրենսգրքի 316-րդ հոդվածի 1-ին մասով՝ իշխանության ներկայացուցչի կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի գլխավոր վարչության աշխատակիցների նկատմամբ կյանքի եւ առողջության համար ոչ վտանգավոր բռնություն գործադրելու մեջ:

Ազատ է արձակվել Վարդան Մալխասյանը

Երկու տարվա պատժաժամկետն ամբողջությամբ կրելուց հետո «Վարդաշեն» քրեակատարողական հիմնարկից երեկ ազատ արձակվեց «Հայ կամավորականների համախմբում» նախաձեռնության ղեկավար անդամ, «Հայրենիք եւ պատիվ» կուսակցության քաղխորհրդի անդամ Վարդան Մալխասյանը: Դիմավորելու եկած մտերիմները, ազատամարտիկ ընկերները, «Ժառանգություն» խմբակցության պատգամավորները ծափողջյուններով ընդունեցին Վարդան Մալխասյանին: Հիշեցնենք, որ Վարդան Մալխասյանը ձերբակալվել էր 2006 թվականի դեկտեմբերի 9-ին եւ Հայաստանի քրեական օրենսգրքի 301 հոդվածի համաձայն՝ «սահմանադրական կարգը բռնությամբ փոփոխելուն ուղղված հրապարակային կոչեր» («Հայ կամավորականներ համախմբում» շարժման հիմնադիր ժողովի ելույթում) հնչեցնելու մեղադրանքով դատապարտվել էր 2 տարվա ազատազրկման:

Աղետի գոտու ծերերը չեխական հոգածության ներքո

Ցուցահանդես եւ ներկայացում Պրահայում

Դեկտեմբերի 9-ին Պրահայի քաղաքային գրադարանի մասնաճյուղերից մեկում «Արխա» հասարակական բարեգործական կազմակերպության նախաձեռնությամբ բացվեց Գյումրիի անապահով ծերունիներին նվիրված ցուցահանդես: Ճանապարհորդ-լուսանկարիչ **Յան Կոլինսկին** ներկայացրեց Հայաստան կատարած իր 8 այցերի տպավորությունները, տարբեր տարիներին արված լուսանկարներ եւ, ցավոք, եզրակացնելով, որ աղետի գոտու մարդկանց ապրելակերպի մեջ անցած 20 տարիներին գրեթե ոչինչ չի փոխվել: Դեռեւս հարյուրավոր ընտանիքներ ապրում են տնակներում: Իսկ «Արխա»-ի Գյումրիի անապահով ծերունիներին նվիրված ծրագրի ղեկավար Յան Վիշկովսկին ներկայացրեց 30 ծերունիների խնամքի համար կատարվող 4-ամյա աշխատանքները, չեխ կամավորների այցերը նրանց տներ: Նրանք օգնում են ուտելիք ու դեղորայք գնել, մաքրել տները կամ այլ անհրաժեշտ օգնություն ցույց տալ: «Տնային խնամք» ծրագիրը իրականացնում է նաեւ «Հայկական Կարիտասը», որի Գյումրիի ծրագրի ղեկավար **Ֆլորա Սարգսյանը** նույնպես մասնակցում էր հանդիպմանը: Տիկին Ֆլորայի ասելով, «Տնային խնամք» ծրագիրն այսօր իրականացվում է Գյումրի, Վանաձոր եւ Գավառ քաղաքների 300 միայնակ ծերունիների շրջանում: Այս ծրագրերին օգնում են նաեւ գերմանական եւ ավստրիական Կարիտաս կազմակերպությունները, ինչպես նաեւ CORDAID-ը: Կազմակերպությունը իրականացնում է նաեւ «Տաք ճաշ» ծրագիրը, որի շրջանակներում միայն անցած տարի վճարվել են Գյումրիի, Վանաձորի եւ Տաշիրի 500 միայնակ ծերերի եւ հաշմանդամ երեխաների գազի, էլեկտրաէներգիայի եւ փայտի ձմեռային ամիսների ծախսերը:

Իսկ չեխական ծրագրի ղեկավար **Յան Վիշկովսկու** ասելով, չեխերեն-անգլերեն լեզուներով պատրաստված գունավոր պաստառներով ցուցահանդեսը կշրջի ողջ Չեխիայով եւ ամեն ամիս կցուցադրվի մի քաղաքում: Ընդ որում, ցուցահանդեսի նյութը վերաբերում է ոչ միայն միայնակ ծերերի ծրագրին, այլեւ ընդհանուր տեղեկություններ է տալիս Հայաստանի մասին, ներկայացնում պատմաճարտարապետական հայտնի հուշարձանները, եւ նույնիսկ տեղեկություն հաղորդում Հայոց ցեղասպանության մասին: Ծրագրի ղեկավարը հույս հայտնեց, որ ապագայում, բացի չեխ հովանավորներից, ծրագրին կմիանան նաեւ Չեխիայում ապրող եւ աշխատող հայ գործարարները:

Ավելացնենք նաեւ, որ դեկտեմբերի 10-ին Պրահայի «Վիոլա» թատրոնում կրկին ներկայացվեց սենատոր, հրապարակախոս եւ գրող Յարոմիր Շտետինայի «Հրաշքների դարը» համանուն պատմվածքի բեմականացումը, որն առաջին անգամ ներկայացվել էր անցած տարի: Ներկայացումը նվիրված է երկրաշարժից հետո Գյումրիում ապրող ընտանիքի ողբերգական պատմությանը:

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ
Պրահա

Հայ թուրքական ֆուտբոլային խաղին թուրք երկրպագուների բացակայությունը նախապես որոշված էր

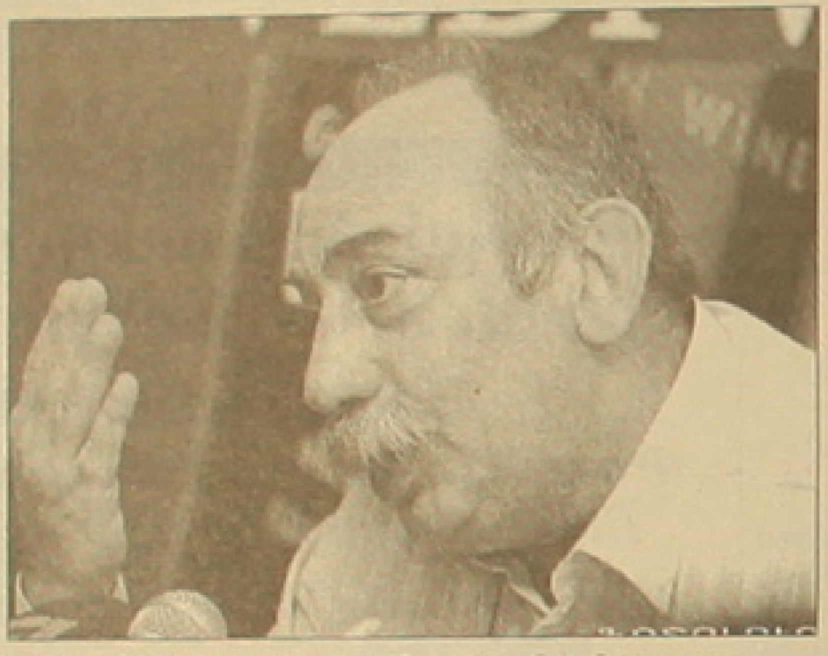

Հայ-թուրքական հարաբերությունների կարգավորմանն ուղղված թուրքական իշխանությունների քայլերն ընդամենը «ազգ սարքելու ջանքեր են»: Բնորոշումը Ստամբուլում լույս տեսնող «Ակօս» շաբաթաթերթի հայկական բաժնի խմբագրինն է: **Բագրատ Էստուկյանը** Հայաստանում է: Այցի նպատակը մշակութային միջոցառումներին մասնակցելն է: Լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում գլխավոր թեման, սակայն հայ թուրքական հարաբերություններն էին:

«Թուրքիայում ապրող ազգերն այժմ սեփական ակունքների որոնման մեջ են: Հայեր եւ հույներ Թուրքիայում քիչ են ապրում, այդ զարթոնքն առավելապես ակնհայտ է քրդերի մեջ: Վստահաբար կարող եմ նշել, որ Թուրքիայում ապրող բնակչության 40 տոկոսից էլ փոքր թիվ են կազմում ազգությամբ թուրքերը», ասաց Բագրատ Էստուկյանը: Նա վստահեցրեց, որ Թուրքիայի ներկա կառավարությունը հասկացել է հայ-թուրքական սահմանների փակ լինելու հանգամանքի անօգտակարությունը: Սահմանների փակման տնտեսական դրդապատճառն իրեն չի արդարացրել, խնդիրն այստեղ զուտ քաղաքական հիմնավորում ունի: «Սահմանները փակ են, սակայն կազմակերպվում են կանոնավոր թռիչքներ: Երկու երկրների միջեւ առեւտուրը շարունակվում է: Ակնհայտ է, որ սահմանները շարունակում են փակ մնալ Ադրբեջանին սատարելու նպատակով», նշեց Բագրատ Էստուկյանը:

Ֆուտբոլային դիվանագիտության հերթական քայլին Թուրքիայում հետաքրքրությամբ են սպասում: Խաղն իրականում սպասումներ չի առաջացնում: «Պարզ է, որ Թուրքիայի հավաքականն ավելի ուժեղ է, քան հայկականը: Հետաքրքրությունը զուտ քաղաքական է: Խաղը դիտելու համար Հայաստան էին եկել ոչ թե Թուրքիայի հավաքականի երկրպագուները, այլ այն մարդիկ, ովքեր հետաքրքրված են հայ-թուրքական հարաբերություններով: Թուրքիայի ֆուտբոլային ֆեդերացիան որոշել էր մեծ թվով երկրպագուներ չուղարկել Հայաստան: Նրանք մտավախություն ունեին, որ մեծաքանակ երկրպագուների այցը Հայաստան կարող էր անկանխատեսելի հետեւանքների հանգեցնել», նկատեց Բագրատ Էստուկյանը:

«Ակօս» շաբաթաթերթի հայկական բաժնի խմբագիրը կարծում է, որ հնարավոր է առաջիկա տարիների ընթացքում Թուրքիան ճանաչի ցեղասպանությունը: «Հարցը դարձել է Թուրքիայի արժանապատվության խնդիր: Հատուցման մասին խոսելն անիմաստ է: Հատուցումը տարբեր կերպ կարող է արտահայտվել, ասենք, Հայաստանին տնտեսական մեծածավալ ծրագրերում ընդգրկելով: Թուրքիայի ներողություն խնդրելն արդեն իսկ մեծ քայլ է, սփյուռքում ապրող հայությունը կդադարի սերունդներին զոհի հոգեբանությամբ դաստիարակել», նշեց բանախոսը:

Թուրք մտավորականների՝ հայերից ներողություն խնդրելու նախաձեռնությանը, որը ենթադրում է ինտերնետային էջի բացում եւ հունվարի մեկից ստորագրահավաքի սկիզբ, «Ակօս» շաբաթաթերթը չի անդրադարձել: Պատճառը զուտ տեխնիկական է, թերթը լույս չի տեսել Քուրբան բայրամի (զոհաբերության տոն) տոնակատարությունների պատճառով: Նախաձեռնող խմբի 4 անդամները, ովքեր Հրանտ Դինքի մտերիմներից են, արդեն իսկ ենթարկվել են հալածանքների: «Նրանց սպառնացել են եւ հայհոյել», ասաց Բագրատ Էստուկյանը:

Հրանտ Դինքի դատավարության ավարտը, կարծես թե չի էլ երեւում: Բագրատ Էստուկյանը վստահ է, որ դատավարության ձգձգումը կազմակերպված է: «Ոճրագործը խոստովանել է իր մեղքը, սա բավարար է: Իշխանությունները հետաքրքրված չեն կազմակերպողներին գտնելով եւ բացահայտելով», ասաց բանախոսը: Հրանտ Դինքի ընտանիքն էլ Թուրքիայից հեռանալ չի պատրաստվում, թեպետ առկա բոլոր հնարավորություններին: «Հրանտ Դինքն էլ կարող էր հեռանալ: Սակայն նա չէր կարող հրաժարվել իր գաղափարներից եւ ազատությունից: Այսպես են կարծում նաեւ նրա ընտանիքի անդամները», նշեց Բագրատ Էստուկյանը: Սպառնալիքներ «Ակօսի» խմբագրակազմը մինչ օրս էլ ստանում է: Սա էլ ստիպել է խմբագրակազմին ստեղծել փաստաբանների սենյակ: Հանրահայտ 301-րդ հոդվածով դատապարտվելու հնարավորությունը շարունակում է կախված մնալ խմբագրության գլխին: «Խուսափում ենք ցեղասպանություն բառն օգտագործելուց», խոստովանեց բանախոսը:

Հրանտ Դինքի սպանությունից հետո «Ակօս» շաբաթաթերթի տպաքանակը երեք անգամ աճել է: Մինչեւ սպանությունը շաբաթաթերթը տպագրվում էր 3000-3500 օրինակով, հետաքրքրությունն այսօր թերթի նկատմամբ մեծ է, եւ տարածվում է Թուրքիայի գրեթե բոլոր քաղաքներում:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

ԱՐՑԱԽՅԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

«ԼՂԻՄ քարտեզի ամենօրյա ցուցադրումը շարունակ խորապես անարգում է հեռուստադիտողներին»

Արցախյան 9 հասարակական կազմակերպություններ եւ կուսակցությունների երիտասարդական թեւերը հայտարարություն են տարածել՝ պահանջելով նախագահ Սերժ Սարգսյանի անմիջական միջամտությունը:

«Հայաստանի հանրային, ինչպես նաեւ մյուս հեռուստատեսությունների եթերում ԼՂՀ հռչակման պահից գոյություն չունեցող ԼՂԻՄ քարտեզի ամենօրյա ցուցադրումը շարունակ խորապես անարգում է ոչ միայն ՀՀ եւ ԼՂՀ, այլեւ սփյուռքի հեռուստադիտողներին: Քաղաքական առումով հատկապես բացասական ազդեցություն է ունենում այժմ, երբ ազգի համար հակամարտության կարգավորման բանակցությունների վճռորոշ փուլում, ինչպես բոլորս հույս ունենք, հայոց դիվանագիտությունը պայքարում է հայ ժողովրդի շահերի պաշտպանության համար», նշված է հաղորդագրությունում:

«Արցախի երիտասարդ քաղաքագետների ակումբը», Արցախի ազատամարտիկների միության «Հայրենաց պաշտպան» ԴԿ-ն, ՀՅԴ «Արցախի երիտասարդական միությունը», ԱԺԿ երիտասարդական թեւը, «Ազատ հայրենիք» երիտասարդական թեւը, «Վաչագան Բարեպաշտ», «Հայկի սերունդ», «Ալֆա-Օմեգա» եւ «Զեփյուռ» ԴԿ-ները պահանջել են բոլոր հեռուստատեսությունների ցուցադրած օդերեւութաբանական կանխատեսման քարտեզներից հանել «ԼՂԻՄ»-ի պատկերը եւ փոխարինել ՀՀ եւ ԼՂՀ քարտեզներով:

«Ձգտելով հայ ժողովրդին պարտադրված «Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար Մարզի» ապօրինի, արհեստական եւ անկենսունակ նախկին սահմանները, 2006 թվականի հանրաքվեով ընդունված ԼՂՀ սահմանադրությունն ամրագրել է մեր ժողովրդի լավագույն զավակների արյան գնով ազատագրված Հայոց հողի ինքնիշխան սահմանները: Համոզված ենք, որ ամենակարճ ժամկետներում կգործադրվեն բոլոր անհրաժեշտ միջոցները՝ ստեղծված իրավիճակը փոփոխելու ուղղությամբ», նշված է հաղորդագրությունում:

Ա. Բ.

Ավիավառելիքի գնի համար սահմանվեց բանաձեւ

Տնտեսական մրցակցության պաշտպանության հանձնաժողովի երեկվա նիստում քննարկված հիմնական հարցը «Արմենիա» միջազգային օդանավակայաններ» (ԱՄՕ) ընկերության կողմից ավիավառելիքի լիցքավորման ծառայությունների գնին էր առնչվում: Այդ առնչությամբ հանձնաժողովի աշխատակազմի ներկայացրած ուսումնասիրության մեջ նշվեց, որ դեռ 2008-ի մարտին ԱՄՕ-ն դիմել էր հանձնաժողով, խնդրելով վերանայել ավիավառելիքի ձեռքբերման եւ իրացման գների տարբերությունը (մարժան) փոփոխելու հարցը, քանի որ տեղի է ունեցել ծախսերի եւ ձեռքբերման գնի աճ եւ դոլարի գնողականության անկում: Հանձնաժողովը համաձայնել էր ԱՄՕ ընկերության կողմից 1 տոննա ավիավառելիքը 1164 դոլարով ձեռք բերելու դեպքում մարժան սահմանել 141 դոլար: Սակայն օգոստոս ամսին հանձնաժողովի հարուցած վարույթի ժամանակ ստացված տեղեկատվության համաձայն, վառելիքի գների բարձրացման հետեւանքով, ԱՄՕ-ն նույնպես բարձրացրել էր մարժան, որը 141 դոլարի փոխարեն կազմել էր 212 դոլար:

ԱՄՕ-ն մարժայի վերոհիշյալ բարձրացումը հիմնավորել էր, թե վառելիքի գների աճի պայմաններում ընկերությանն ավելի շատ միջոցներ են անհրաժեշտ եղել, բայց նա մարժան փոփոխելու համար պետք է դիմեր հանձնաժողովին, ինչը չի արել: Բացի այդ, ընկերությունը ավիաընկերությունների նկատմամբ կիրառել է վառելիքի իրացման խտրական գներ:

Երեկ հանձնաժողովը, քննարկելով այս հարցը, որոշեց մարժայի կիրառման սկզբունքը փոխել եւ ամրագրված գումարի փոխարեն սահմանել մարժայի հաշվարկման որոշակի բանաձեւ: Բանաձեւը խաղի կանոններ է սահմանում գների իջնելու եւ բարձրանալու ժամանակ, դրան համարժեք փոփոխելով մարժան: Հանձնաժողովը երեկ որոշեց, որ ավիաընկերություններին ավիավառելիքի իրացման գները պետք է լինեն ողջամիտ, այն է՝ տատանվեն մինչեւ 5 տոկոս տարբերության սահմաններում:

Հարկ է նաեւ անդրադառնալ հանձնաժողովի՝ այս հարցի քննարկման բնույթին: Հանձնաժողովի որոշ անդամների տարբեր ձեւակերպմամբ տրվող նույն հարցերից այնպիսի տպավորություն էր ստացվում, որ նրանք կամ նոր են ծանոթանում հանձնաժողովի աշխատակազմի ներկայացրած որոշման նախագծին, կամ էլ ծանոթացել, բայց չեն հասկացել: Այն աստիճան, որ մի պահ հանձնաժողովի նախագահ Աշոտ Շահնազարյանը սկսեց բացատրել ավիավառելիքի գնի ձեւավորման մեխանիզմը:

Քննարկված հաջորդ հարցը «Հարավկովկասյան երկաթուղի» ընկերության գործունեության վերաբերյալ էր: Հանձնաժողովը բողոքներ էր ստացել մի շարք տնտեսվարողներից: Հանձնաժողովի պահանջած տեղեկատվությունն այդ առթիվ ընկերությունը չի ներկայացրել սահմանված ժամկետում, իսկ ներկայացրածի մեջ էլ բացակայում է պահանջվող հիմնական տեղեկությունը՝ մեկ միավոր բեռի փոխադրման գնի կառուցվածքը: Ուստի «Հարավկովկասյան երկաթուղին» տուգանվեց 500 հազար դրամով, իսկ տեղեկատվություն ներկայացնելու պահանջը մնաց ուժի մեջ: Մեկ այլ ընկերություն՝ «Գեղարդ մսամթերքի կոմբինատը» եւս երեկ տուգանվեց 500 հազար դրամով՝ ոչ հավաստի տեղեկություններ ներկայացնելու համար:

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

Խոջիվանքի մասին էլ ոչ մի խոսք, Ս. Նորաշենում եղածը մնալո՞ւ է այդպես

1-ին էջից

Թբիլիսիում դեկտեմբերի 9-ին տեղի ունեցած հայ-վրացական տնտեսական համագործակցության միջկառավարական հանձնաժողովի 7-րդ նիստից հետո վարչապետ Սարգսյանը այցելեց պանթեոն, որի հարեւանությամբ այժմ կանգնած է Սուրբ Երրորդության կամ, ինչպես հնչում է վրացերեն, Սամեբա եկեղեցին:

Այն կառուցվել է Խոջիվանքի հայկական գերեզմանատան տեղում, ու մինչեւ օրս էլ վրացական եկեղեցու կողքին, հենց պանթեոնին հարող հատվածում առաջացած փոքրիկ ձորում կարելի է տեսնել դագաղներ, որոնցից դատարկության մեջ ցցված ոսկորները Հայաստանի վարչապետի այցելությունից առաջ չքացել էին, սակայն ձորի դատարկությանն էին դեռ «նայում» դատարկ դագաղները:

Միջկառավարական հանձնաժողովի նիստի ավարտին ստորագրվեց երեք փաստաթուղթ՝ արդյունքների ամփոփող արձանագրություն, 2008-10 թթ. մշակույթի նախարարությունների համագործակցության ծրագիր եւ երկու պետությունների առեւտրային ռեժիմում փոփոխությունների արձանագրություն:

Եթե առաջին փաստաթուղթը արարողակարգային է, իսկ առեւտրային հարցերին վերաբերող արձանագրություն ստորագրելու անհրաժեշտությունը պայմանավորված էր ԱՊՀ-ից Վրաստանի դուրս գալու հանգամանքով, ապա մշակույթի նախարարությունների համագործակցության 2008-10 թթ. ծրագիրը պիտի որ ամենայն մանրամասնությամբ անդրադառնա հուշարձանների պահպանության խնդրին, որ արդեն, թերեւս, չի կարող վերաբերել Խոջիվանքի գերեզմանատանը, սակայն գուցե թե կարող է ներառել այսպես կոչված վիճահարույց 6 եկեղեցիների հարցը, որոնցից մեկն էլ Նորաշենն է:

Թե ինչու է Նորաշենի հարցը տեղափոխվում հայ եւ վրացի եկեղեցիների կողմից լուծելի հարցերի հարթություն, այնքան էլ հիմնավորված չէ, թեեւ վրաց պատրիարքարանի համատեղ հանձնախումբ ստեղծելու նախաձեռնությունը, որի մասին վարչապետների համատեղ ու ամեն կողմից մեկական հարցերով ասուլիսում նշեց Վրաստանի վարչապետը, մասամբ բացատրում է իրականում միջկառավարական հարցի միջեկեղեցական դառնալու պատճառը:

Այդ մասին **«Ազգի»** հարցին ի պատասխան հայկական պանթեոնում ներկայացրեց նաեւ Վիրահայոց թեմի առաջնորդ **Վազգեն սրբազան Միրզախանյանը**. վրաց եկեղեցու հեղինակությունը բավականին մեծ է ու դա է հիմնական պատճառը, որ թեեւ հայկական չգործող եկեղեցիները գտնվում են Վրաստանի մշակույթի նախարարության հաշվեկշռում, բայց դրանց հարցը դարձել է միջեկեղեցական խնդիր:

Ու ինչ էլ ասելու լինեն պաշտոնական աղբյուրները, եկեղեցականներն ու ընդհանրապես այս խնդրին քիչ թե շատ առնչվող յուրաքանչյուր կառույց ու անձ, փաստ է, որ վրացի հոգեւորական հայր Թարիել Սիկինչելաշվիլու ձեռքով Ս. Նորաշենի շրջակայքում կառուցվել ու կանգուն է դեռ վրացական կրոնական սիմվոլիկայով պարիսպը, պղծվել են Թամամշովների գերեզմանները, ավերված է եկեղեցու ներսը, քերված է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի ժառանգություն համարվող Հովնաթանյան եղբայրների որմնանկարների մի մասը: Իսկ վրացական իշխանությունները միայն խոստանում են, որ եկեղեցու որեւէ փոփոխություն թույլ չի տրվի:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ժէ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010 Հանրապետութեան 47
ֆաքս 374 10 562863
e-mail: azg@azg.am
azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ /հեռ 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ /հեռ 529221
Հաշուապահութիւն (գովազդ) / հեռ 582960
Լրագրողների սենեակ /հեռ 581841
Համակարգչ. ծառայութիւն /հեռ 582483
Շուրջօրեայ լրահաւաք ծառայութիւն /հեռ 529353
Համակարգչային շարուածք «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան խստիւ արգելւում են համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
Գ տառով յօդուածները գովազդային են, որոնց բովանդակութեան համար խմբագրութիւնը պատասխանատուութիւն չի կրում:
"AZG" Daily NEWSPAPER
Editor-in-chief
H.AVEDIKIAN / phone: 374 10 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 0010

www.azg.am www.azgdaily.com

ԱԶԳ

Անդրադարձ

Նատալին ցույց տալ Մարքիսին կնության տալ

Քաղաքապետի քվազիուղղակի ընտրություններ

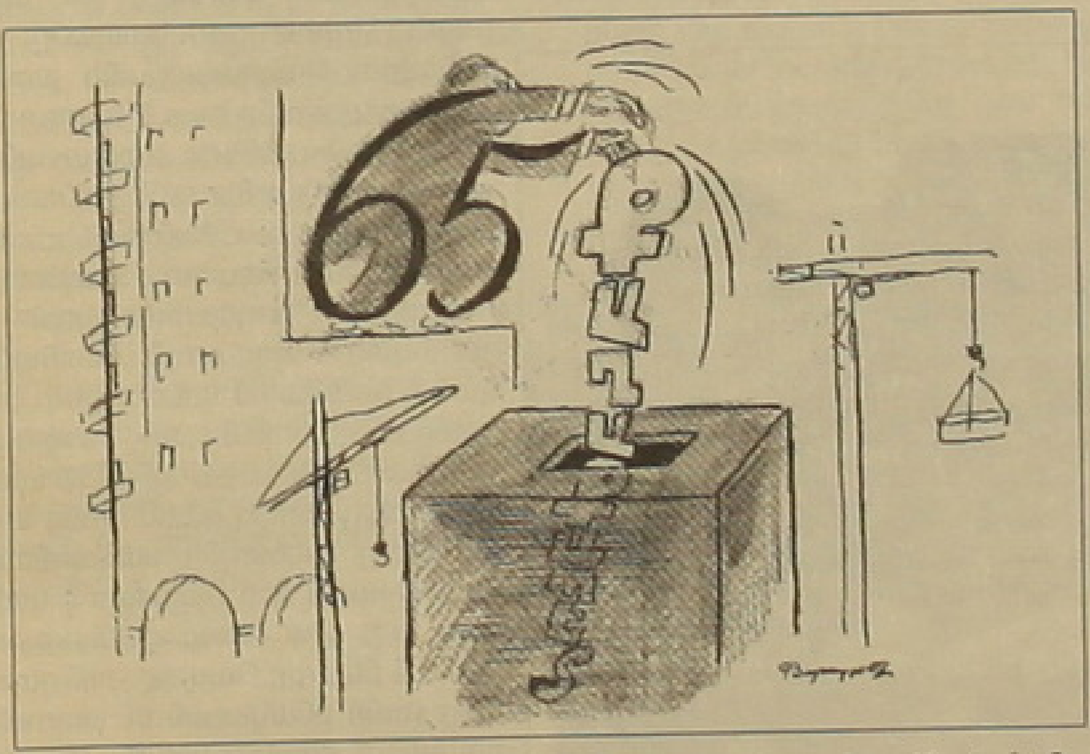

Երեւան քաղաքում տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման օրենքն առաջին ընթերցմամբ ընդունվել էր ավելի վաղ, բայց դա այնքան քննադատության ենթարկվեց, որ դեռ երկար երկրորդ ընթերցմամբ չէր բերվում խորհրդարան՝ ստացված բազմաթիվ առաջարկներն էին մարսվում-փորձաքննվում, բայց երեկ տարածքային կառավարման նախարարի տեղակալ **Վաչե Տերտերյանն** Ազգային ժողովում տեղի ունեցած լսումներում արդեն ներկայացնում էր առաջարկներով հնարավորինս հագեցած եւ երկրորդ ընթերցման համար պատրաստ օրինագիծը, որը, միեւնույն է, որոշ առումներով ընդդիմախոսներն էլի քննադատեցին: Պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Դավիթ Հարությունյանը** իր խոսքում շեշտադրում արեց, թե տնտեսական բարեփոխումներին զուգընթաց նաեւ քաղաքական բարեփոխումներ պետք է ընթանան, եւ այս նախագիծը դիտեց քաղաքական բարեփոխումների համատեքստում: Նրա կարծիքով՝ քաղաքականացված ՏԻՄ ընտրությունները պետք է լինեն փորձադաշտ՝ երկրի հետագա ճակատագրում խորհրդարանական ընտրություններով ավելի լուրջ պատասխանատվություն ստանձնելուց առաջ:

Ու ահա այս օրենքի ընդունումով առաջին փորձը կարվի, քայլ դեպի քաղաքականացված ՏԻՄ ընտրություն, իսկ նախագծով սահմանված Երեւանի քաղաքապետի ընտրությունները Դ. Հարությունյանն անվանեց քվազիուղղակի ընտրություններ՝ երբ քաղաքապետը որոշակի կուսակցության քաղաքական ցուցակի առաջատար դեմքն է, եւ տվյալ կուսակցությունն էլ ստանձնում է պատասխանատվություն համապատասխան ՏԻՄ գործունեության համար: Դ. Հարությունյանը տեսավ նաեւ հաջորդ երկու քայլերը՝ այս մոդելը պետք է Հայաստանի համայնքների գերակշիռ մասում տարածում գտնի, սահմանադրական փոփոխություն էլ պետք է լինի, որ պետական կառավարման մարմինների ընտրությունները Հայաստանում միաժամանակ անցկացվեն:

Տարածքային կառավարման եւ տեղական ինքնակառավարման հարցերի հանձնաժողովի նախագահ **Հովհաննես Մարգարյանը** շեշտեց, որ ՀՀ սահմանադրությամբ Երեւանն այլեւս համայնք է, Երեւանի ՏԻՄ-ի ձեւավորման խնդիրներն այս նախագծով են սահմանվում, որով քաղաքի կառավարման համար քաղաքական միավորման պատասխանատվություն կստանձնի: Երեւանցիներն էլ, ավագանու միջոցով քաղաքապետ ընտրելով, անմիջական մասնակից կդառնան իրենց քաղաքի կառավարմանը, ինչը մինչ այդ կարողանում էին օրենսդրությամբ իրականացնել առանձին քաղաքային համայնքներում միայն:

Ըստ նրա՝ օրենքի նախագիծն անցել է բավականաչափ երկար ճանապարհ, մանրակրկիտ աշխատանք են ծավալել հեղինակները, փորձագետները, ՀԿ-ները, առաջին ընթերցումից հետո ստացված բազմաթիվ առաջարկները քննարկվել են:

Վաչե Տերտերյանի միջնորդությամբ՝ ներկայացնենք «քվազիուղղակի» (կիսաուղղակի) ընտրություններով քաղաքապետ ունենալու կարգը:

Երեւանի կառավարման բարձրագույն մարմին ավագանին կազմված է լինելու 65 անդամից եւ կընտրվի համամասնական կարգով, կուսակցական ցուցակներով, իսկ ավագանու անդամների մանդատները կբաշխվեն կուսակցությունների (դաշինքների) ընտրական ցուցակների միջեւ, նրանցից յուրաքանչյուրին կողմ քվեարկած ընտրաթերթիկների թվին համապատասխան:

Եթե մանդատների բաշխման արդյունքում կուսակցություններից մեկը ստանա ավագանու անդամների տեղերի 40 տոկոսից ավելին, սակայն ոչ բացարձակ մեծամասնություն, ապա տեղերի բացարձակ մեծամասնությունը կտրվի այդ կուսակցությանը, իսկ մյուս մանդատները կբաշխվեն մանդատների բաշխման իրավունք ստացած կուսակցությունների թեկնածուների ցուցակների միջեւ: Ավագանու անդամի լիազորությունների դադարեցման դեպքում տեղը կտրվի նրա կուսակցության ցուցակի հաջորդ անձին: Երեւանում, ինչպես մյուս ՏԻՄ-երում, ընտրությունները կլինեն 4 տարի ժամկետով, իսկ Երեւանի քաղաքապետը կընտրվի իրեն ընտրած ավագանու լիազորությունների ողջ ժամկետով:

Կառավարությունը կարող է արձակել Երեւանի ավագանին (ընտրված մարմնին, ուշադրություն դարձրեք, նշանակված մարմինն է արձակում) օրենքով սահմանված հիմքերով, դրանցից մեկն այն դեպքն է, երբ ավագանին քաղաքապետի թեկնածու չի առաջադրում, կամ առաջադրված 1 թեկնածուն չի հավաքում անհրաժեշտ թվով ձայներ:

Երեւանի ավագանին գործում է հասարակական հիմունքներով, ավագանու անդամը իր պարտականությունների համար առաջացած ծախսերի դիմաց կարող է ստանալ Երեւանի բյուջեից ամսական դրամական փոխհատուցում՝ ՀՀ ԱԺ պատգամավորի ամենամսյա պատգամավորական ծախսերի 50 տոկոսի չափով:

Քաղաքապետին անվստահություն կարելի է հայտնել տարին մեկ անգամ:

Երեւանի քաղաքապետ կարող է ընտրվել 30 տարին լրացած ՀՀ քաղաքացիություն ունեցող եւ Երեւանի ավագանու անդամ անձը, որը չպետք է ունենա այլ պետության քաղաքացիություն, ի տարբերություն ավագանու անդամի, որի դեպքում չի բացառվում երկքաղաքացի լինելը:

Եթե ավագանու ընտրությունների արդյունքով մասնակցող կուսակցություններից մեկը ստանում է Երեւանի ավագանու անդամների տեղերի բացարձակ մեծամասնությունը՝ 50 տոկոս +1, ապա այդ կուսակցության թեկնածուների ցուցակի առաջին հորիզոնականում գտնվող անձը համարվում է Երեւանի քաղաքապետ: Եթե ավագանու ընտրություններով որեւէ կուսակցություն չի ստանում ավագանու տեղերի 50 տոկոսից ավելին, ապա ավագանու խմբակցությունները կարող են իրենց կուսակցության թեկնածուների ցուցակի առաջին հորիզոնականում տեղ զբաղեցրած անձին առաջադրել որպես Երեւանի քաղաքապետի թեկնածու, եթե վերջինս հրաժարվում է՝ ցուցակի հաջորդ թեկնածուին: Երեւանի քաղաքապետ է ընտրվում այն թեկնածուն, որը ստանում է Երեւանի ավագանու անդամների ընդհանուր թվերի ձայների մեծամասնությունը, հակառակ դեպքում առավելագույն ձայներ ստացած երկու թեկնածուների միջեւ անցկացվում է քվեարկության երկրորդ փուլ, որի ժամանակ քաղաքապետ է ընտրվում առավելագույն ձայներ ստացած թեկնածուն: Ահա այս կարգը թույլ է տալիս ընդդիմախոսներին, որոնք, ի դեպ, եւ տարբեր մասնագետներ են, եւ ՀԿ-ների ներկայացուցիչներ, խոսել բոնուսով ընտրակարգի մասին:

Նրանց շեշտադրումներն արտացոլվում էին «Ժառանգություն» խորհրդարանական խմբակցության ղեկավար **Արմեն Մարտիրոսյանի** խոսքում, որն այնուամենայնիվ ակտուալ համարեց, որ քաղաքապետն ունենա ընտրողի ուղիղ ձայնը՝ «ով ընտրում է, նրա համար էլ աշխատում են» սկզբունքով. «Այս ընտրություններից սկսած ավագանին լինելու է քաղաքական մարմին, որոշումները՝ քաղաքական, բայց ուղիղ չենք ընտրում, շեմը սահմանում ենք 7,9 տոկոս, գումարած դրան՝ բոնուս ենք տալիս: Քաղաքացու շահը որտե՞ղ մնաց. կունենանք մի քաղաքապետ, որը քաղաքացու հետ ընդհանրապես որեւէ կապ չի ունենա»: Ապա 50-ից պակաս տոկոսի վտանգների մասին պատկերավորեց. «Նատալին ցույց տալու, բայց Մարքիսին կնության տալու դիլեման նորից մնում է՝ պետք է սահմանվի, որ հենց առաջին համարն է լինելու (կուսակցական ցուցակի-Մ.Խ.) քաղաքապետ, հակառակ պարագայում՝ կանցնի մյուս կուսակցությանը»: Նրա կարծիքով ավագանին պետք է վճարվի՝ ֆինանսական անկախությունը պետք է զանազան լոբբինգներից հեռու մնալու համար: «Ժառանգության» առաջարկն է եղել նաեւ, որ քաղաքապետը պատգամավորից կրկնակի ավելի վարձատրություն պետք է ունենա, քանի որ մեծ հարստության տնօրինողն է, եւ կոռուպցիոն մեծ ռիսկեր կարող են առաջանալ: Նա առաջարկում էր նաեւ Երեւանի համայնքներն էլ խոշորացնել՝ ընտրական քաշքուկները կպարզեցվեն, քաղաքապետի տարիքային ցենզն էլ 35 տարեկանից սկսող սահմանել, գոնե կրթություն պետք է ստացած լինի:

ՄԱՐԻԵՏԱ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ԻՐԱՎԱԿԱՆ

Դու առայժմ նստիր բանտում... իսկ հետո կերեւա

2008-ի մարտին հատուկ քննչական ծառայության ավագ քննիչ Վահագն Հարությունյանը մեղադրանք էր առաջադրել 225 հոդվածի երրորդ մասով եւ 300 հոդվածի առաջին մասով եւ միջնորդել մեղադրյալի նկատմամբ որպես խափանման միջոց կիրառել կալանավորումը: Դատարանը հեշտությամբ համաձայնել էր եւ բավարարել միջնորդությունը: Սակայն մոտավորապես մեկուկես ամիս անց խափանման միջոցը մեղմացվել էր, հաշվի առնելով անձի առողջական վիճակը եւ տարիքը՝ 68 տարեկան:

Էլ ավելի... 2008-ի հունիսի 11-ին նույն քննիչը որոշում էր կայացրել մեղադրյալի նկատմամբ քրեական հետապնդումը դադարեցնելու մասին՝ չէր ապացուցվել, որ նա մասնակցել է հանցագործությանը: Դա ոչ առաջին եւ, ավաղ, ոչ վերջին նման գործն է, ինչի մասին մենք տեղյակ ենք պահում հանրությանը եւ որի վրա հրավիրում ենք գլխավոր դատախազի ու երկրի ղեկավարության ուշադրությունը, քանի որ վերը նշված արատներով ներծծված է բառացիորեն ամբողջ դատաքննական համակարգը:

Ընդհանրապես ինչպե՞ս կարող է նման բան պատահել: Մարդուն ձերբակալում են, մեղադրանք են առաջադրում, ճաղերի հետեւը գցում, հետո սկսում են փնտրել անձի մեղավորության ապացույցները: Եթե հաջողվի: Չգտնելով՝ բաց են թողնում նույնիսկ առանց ներողություն խնդրելու եւ որպես մխիթարություն «Կոմս Մոնտե Քրիստո»-ի երկհատորյակը նվիրելու:

Իսկ բաց թողնվածները, որպես կանոն, բերանները փակ են պահում՝ չցանկանալով գլուխ դնել «մարմինների» հետ եւ չպահանջելով քննչական մարմինների եւ դատարանի անօրինական գործողությունների հետեւանքով կրած վնասի փոխհատուցում: Այդ պատճառով օրենքի անպատիժ մնացած ծառաները շարունակում են կամայականություններ գործել:

ՓԱՍՏԱԲԱՆՆԵՐԻ ՊԱԼԱՏ

Expo beauty 2008-ը բացահայտում է կնոջ առեղծվածի գաղտնիքը

Երեք օր շարունակ Երեւանում՝ «Մոսկվայի տուն» մշակութագործարարական կենտրոնում կանցկացվի Expo beuty 2008 հինգերորդ միջազգային մասնագիտացված ցուցահանդեսը: Եռօրյա ցուցահանդեսի ընթացքում տեղի կունենա ծաղիկների կոմպոզիցիայի բեմական ցուցադրում, ֆոտոփորձեր, տաղավարների ձեւավորում, նորաձեւության ցուցադրություն, գեղեցկության մրցույթ եւ այլն: Երեկ տեղի ունեցավ միջազգային ցուցահանդեսի պաշտոնական բացումը:

Եթե այսօր ժամադրված եք սիրելիի հետ կամ ցանկանում եք հավաքույթի ժամանակ ամենագեղեցիկը լինել, ապա նախ այցելեք կոսմետիկ միջոցների տաղավար, որտեղ հմուտ մասնագետների օգնությամբ կգտնեք ձեր մաշկին եւ դեմքին համապատասխան քսուքներ: Խոնավ մաշկի համար Paloma dead see կազմակերպության ներկայացուցիչները ձեզ կառաջարկեն Jeriqo ֆիրմայի ծովային աղերով պատրաստված դիմակներ, քսուքներ ու սնուցիչներ:

Մեկ այլ ֆիրմայի ներկայացուցիչներ էլ կառաջարկեն կարմիր եւ սպիտակ գինուց պատրաստված քսուքներ, որ կվերացնեն դեմքի հոգնածությունը: Բուրմունքի հարցում ձեզ կօգնեն եվրոպական հայտնի բրենդների ներկայացուցիչները՝ առաջարկելով ֆրանսիական ու իտալական հայտնի ֆիրմաների բույրեր:

Եթե որոշեցիք, թե ինչպիսի դիմահարդարմամբ ու սանրվածքով եք ներկայանալու երեկույթին, սրահի այլ բաժիններում ձեզ են սպասում կանացի հագուստների եւ մուշտակների բավականին հարուստ տեսականի, զարդեր:

Որպեսզի յուրահատուկ ոճը պահպանվի ամբողջ տարվա ընթացքում, ձեզ կառաջարկեն տեղական ամենահայտնի ամսագրերը, որտեղ կգտնեք հոդվածներ նորաձեւության վերջին զարգացումների, սանրվածքների ու դիմահարդարման գաղտնիքների մասին:

Եթե ընտրել եք ձեզ համար նախընտրելի ոճը, ապա պատրաստվեք դրամապանակից կլորիկ գումար թողնել, որովհետեւ այստեղ գները բավականին բարձր են: Օծանելիքների գները սկսում են ամենաքիչը 10.000 դրամից՝ հասնելով 50.000-ի սահմանագիծը: Թանկ հաճույք են նաեւ հագուստներն ու կոսմետիկ միջոցները: Սակայն ինչպես ասում են հույն փիլիսոփաները՝ «գեղեցկությունը զոհեր է պահանջում»:

ՀԱՍՄԻԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ

ՕՐԱԿԱՐԳ

Այսօր

- ◆12.00-«Իրավունք դե ֆակտո» (Զաքյան 10) ակումբի հյուրերն են «Արորդաց ուխտի» խորհրդի նախագահ Զոհրաբ Պետրոսյանը եւ քուրմ Գագիկ Հայրապետյանը:
- ◆12.00-«Նովոստի» կենտրոնում տեղի կունենա ՀՀ-ում Ռուսաստանի առեւտրային ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Զայցեւի մամուլի ասուլիսը:
- ◆12.00-«Փաստարկ» ակումբի հյուրն է Սերգեյ Շաքարյանցը:
- ◆12.00-ԱԺ պետաիրավական հարցերի հանձնաժողովը կազմակերպում է լսումներ «Երեւան քաղաքի տեղական ինքնակառավարման եւ տարածքային կառավարման մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ:
- ◆12.00-Ժուռնալիստների միությունում տեղի կունենա ասուլիս Թեհրանի մամուլի միջազգային փառատոնի մասին:
- ◆12.30- ՀՀ կառավարությունում տեղի կունենա վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի մամուլի ասուլիսը:
- ◆13.00-ՄԱԱ-ի հյուրն է Վիկտոր Դալլաքյանը:
- ◆13.00-«Հայացք» մամուլի ակումբի հյուրն է Խոսրով Հարությունյանը:

Մենք հավասար ենք ցանկապատի երկու կողմերում էլ

Ձեռագործության դասին

Հատուկ կարիքներ ունեցող երեխաների համար նախատեսված կենտրոնը հարեւանությամբ գտնվող մանկամարտեզից բաժանված է ցանկապատով. ցանկապատի երկու կողմերում էլ կյանքը նույնն է:

14 տարեկան Ռաֆայելի կյանքը փոխվեց այն օրվանից, երբ մայրը բերեց նրան «Ցերեկային խնամքի եւ առօրյան կազմակերպող կենտրոն»: Ռաֆայելը մտավոր խնդիրներ ունեցող դեռահաս է, կենտրոն հաճախում է արդեն հինգ տարի: «Այստեղ շատ ընկերներ ունեմ, սովորել եմ նկարչություն, զբաղվում եմ կավագործությամբ», ասում է Ռաֆայելը: Նրա մայրն աշխատում է կենտրոնում որպես դաստիարակ: «Երեխայիս գիշերօթիկ դպրոց չեմ տարել, գեռադասել եմ ինքս պահել: Մինչ այստեղ բերելը նրա միակ ընկերը ես էի, այժմ հեշտությամբ է շփվում մարդկանց հետ», նշեց Մարիամ Հարությունյանը:

«Փրկություն» հասարակական կազմակերպության ստեղծած «Ցերեկային խնամքի եւ առօրյան կազմակերպող կենտրոնը» գործում է 1999 թվականից: Երեւանում իր տեսակի մեջ միակ կենտրոնը, որը զբաղվում է մտավոր խնդիրներ ունեցող երեխաների եւ երիտասարդների խնամքով, ունի 52 շահառու՝ 13-30 տարեկան: «Երբ նոր էինք բացել կենտրոնը, 12 հոգի էին հաճախում, նրանցից ինը մինչ օրս մեզ հետ է: Նրանք, պարզապես, ուրիշ տեղ չունեն գնալու: Երեխա ունենք, որ մինչ այստեղ գալը փողոցում մուրացկանությամբ էր զբաղվում: Այստեղ նրանք ապահով միջավայրում են, յուրայինների մեջ», նշեց կենտրոնի նախագահ Արփինե Աբրահամյանը: Երեխաները կենտրոնում մնում են առավոտյան ժամը 10-ից մինչեւ երեկոյան 17.30, ինչը նրանց ծնողներին աշխատելու հնարավորություն է տալիս: «Ծնողը հանգիստ լինելով երեխայի ապահովության համար գնում է աշխատանքի եւ պետության համար լրացուցիչ նպաստառու ընտանիք չի դառնում: Եթե անգամ չաշխատի, նա էլ հանգստի իրավունք ունի», նշեց կենտրոնի նախագահը:

14-ամյա Ստելլան մեկ ամիս է, ինչ հաճախում է կենտրոն: Նրա ընտանիքը Գյումրիից նոր է տեղափոխվել Երեւան, ապրում են վարձով: Մայրը խանութում վաճառողուհի է, մինչ կենտրոն գալը Ստելլան օրն անցկացնում էր խանութի մոտ մորը սպասելով: Կենտրոնում գործում են տարբեր խմբակներ՝ տառային ուսուցման, կավագործության, նկարչության, ձեռագործության եւ այլն: «10 տարի է, ինչ այս կենտրոնը դարձել է իմ երկրորդ տունը: Սովորել եմ ասեղնագործել, գործել եւ իմ աշխատանքով օգնում եմ քրոջս ընտանիքին: Ինձ ոչինչ չեն ստիպում, իմ ցանկությամբ եմ անում: Եթե ձգտում ունենաս, ամեն ինչ կսովորես», ասաց 30 տարեկան Օլյան: Կավագործության ուսուցիչ Ալիսա Բաղդասարյանի խոսքերով, իր սաների մոտ սովորելու ձգտումը շատ մեծ է: «Երեխա կա արագ է ընկալում ասածներս, երեխա կա, որ շուտ սովորում է, շուտ էլ մոռանում: Բայց երբ նրանք տեսնում են իրենց աշխատանքի արդյունքը, նրանց ինքնագնահատականը շատ է բարձրանում: Հասկանում են, որ իրենք էլ կարող են օգտակար լինել», նշեց նա:

Ալոսը, որ արդեն 10 տարի գալիս է կենտրոն, բավականին հմտացել է կավագործության մեջ: «Աշխատանքներս վաճառել ու գումարը տվել եմ մայրիկիս,- ասում է նա ու ավելացնում,- ուզում եմ շատ գործեր վաճառեմ ու տուն գնեմ»: «Մենք փորձում ենք վաճառել երեխաների աշխատանքները, շահույթը տալիս ենք ծնողներին: Առաջին հերթին նրանց ենք ապացուցում, որ երեխաները բեռ չեն ընտանիքում, իրենց փոքր ներդրումը կարող են ունենալ: Բայց ունենք իրացման խնդիր», ասաց Արփինե Աբրահամյանը: Մտավոր խնդիր ունեցողների մեջ քիչ չեն այնպիսիները, որոնք ընդունակ են աշխատելու, սակայն զբաղվածության կենտրոնները նրանց չեն հաշվառում: «Մտավոր խնդիր ունեցողների զբաղվածությունը, իրոք, մեծ խնդիր է, գործատուները պատրաստ չեն նրանց աշխատանքի վերցնելու: Այս տարվանից «Առաքելություն Արեւելք» հասարակական կազմակերպությունը ծրագիր է մշակել, որի նպատակը Երեւանի 2 քոլեջներում մտավոր խնդիր ունեցողներին ծաղկաբուծություն եւ գորգագործություն սովորեցնելն է, որ հետագայում կարողանան նաեւ աշխատել», նշեց ՀՀ աշխատանքի եւ սոցիալական հարցերի նախարարության տարեցների եւ հաշմանդամների վարչության պետ Ջեմմա Բաղդասարյանը:

Ռաֆայելը կավագործությամբ զբաղվելիս

Մտավոր խնդիր ունեցողների համար ամենամեծ հարցը մնում է հասարակության վերաբերմունքը: «Պետք չէ նրանց օտարել հասարակությունից: Ոչ ոք ապահովագրված չէ, որ իր ընտանիքում նման երեխա չի ծնվի: Եթե նայենք նրանց հավասարի աչքերով, այս մարդիկ կգտնեն իրենց տեղը», նշեց կենտրոնի նախագահը: Այս նպատակով նրանք պարբերաբար քառոզարշավներ են կազմակերպում: «Նրանց հետ լինում ենք տարբեր վայրերում: Մենք ուզում ենք, որ մարդիկ տեսնեն՝ երեխաներն անվնաս են, հասկանան, որ այս հիվանդությունը վարակիչ չէ», ավելացրեց Արփինե Աբրահամյանը:

Ջեմմա Բաղդասարյանի խոսքերով, պետությունը շատ է կարեւորում նման կենտրոնների աշխատանքը: «Մտավոր խնդիրներ ունեցողներն ամենախոցելի հաշմանդամներն են: Մենք ունենք պետական ռազմավարություն, ուր որպես պետական քաղաքական ուղղություն մասնանշված է ցերեկային կենտրոնների բացումը եւ պահպանումը», նշեց նա:

Աշխարհի մյուս բնակիչների նման այս երեխաներն էլ ունեն իրենց երազանքները: Կենտրոնի սենյակներից մեկի պատին մեծ պաստառ է կախված, որի վրա իրենց ցանկություններն են նկարել: Դավիթը, ում ընտանիքը չունի բնակարան եւ ապրում է շուկայում, տնակ էր նկարել, Վարդուհին՝ ծննդյան մեծ տորթ: Իսկ Ռաֆայելը նկարել էր իրենց կենտրոնը, սակայն առանց ցանկապատի:

ՌՈՒԶԱՆ ԲԱՂԱԼՅԱՆ

Պրահայից Մադրիդ

Ի՞նչ փաստաթուղթ է այսօր դրված բանակցությունների սեղանին

1-ին էջից

Նախկինում միջնորդները աշխատում էին բազմաէջանոց փաստաթղթերի վրա, դրանք ներկայացնում Երեւանին, Ստեփանակերտին եւ Բաքվին, վերջիններս մի քանի օր կամ շաբաթ ուսումնասիրում էին առաջարկը եւ գրավոր իրենց տեսակետը արտահայտում եռանախագահողներին: 1997 թ. հուլիսին ներկայացված առաջարկը, որի մեթոդաբանությունը փաթեթային էր (այսինքն՝ միաժամանակ լուծում էին առաջարկում և՛ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի, և՛ հակամարտության հետեւանքների՝ տարածքներ, փախստականներ, կոմունիկացիա եւ այլն, վերացմանը), Ստեփանակերտի շուրթերով մերժեց հայկական կողմը:

Նույն տարվա դեկտեմբերին միջնորդները ներկայացրին նոր առաջարկ, որի մեթոդաբանությունը փուլային էր (երբ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը թողնվում էր բաց, անորոշ ապագային, իսկ պատերազմի հետեւանքները վերացվում էին): Այս առաջարկը, որը որպես բանակցությունների հիմք եւ լուրջ վերապահումներով ընդունելի էր համարում օրվա նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը, առիթ եւ պատճառ դարձավ նրա հրաժարականի:

Մեկ տարի անց՝ 1998 թ. նոյեմբերին, Մինսկի խումբը ներկայացրեց «Ընդհանուր պետություն» առաջարկը, որը վերապահումներով ընդունեցին Երեւանն ու Ստեփանակերտը, իսկ Բաքուն մերժեց: Ադրբեջանը մերժեց նաեւ Փարիզ-Քիվեսթյան առաջարկները 2001 թվականի գարնանը:

Անցնելով նախ սկզբունքների շուրջը հակամարտության կողմերի միջեւ համաձայնություն ապահովելու գործելաոճին՝ 2005 թ. օգոստոսին միջնորդները նախագահներ Ռոբերտ Քոչարյանին եւ Իլհամ Ալիեւին Կազանում ներկայացրին հակամարտության կարգավորման սկզբունքների վերաբերյալ մեկ էջանոց փաստաթուղթ: Մինչ այդ երկու երկրների արտգործնախարարները եւ եռանախագահները, միասին կամ առանձին, ունեցել էին մի շարք բանակցություններ, որոնք ստացել էին պրահյան գործընթաց անունը: Եթե նախկինում ներկայացվող առաջարկ-փաստաթղթերի վրա հիմնականում միջնորդներն էին աշխատում, ապա պրահյան գործընթացի շրջանակներում ավելի շատ եւ հիմնական աշխատանքը կատարում էին արտգործնախարարները:

Բանակցությունների այս մեթոդաբանությունը էֆեկտիվ եւ արդարացված է, քանի որ կողմերի համար այլեւս դժվար կլինի նախկինի նման հեշտությամբ մերժել փաստաթուղթը, քանի որ դրա վրա աշխատում են հենց իրենք՝ երկու արտգործնախարարները եւ երկու նախագահները: Այսինքն, Երեւանն ու Բաքուն (Ստեփանակերտը միայն տեղեկացվում է բանակցությունների ընթացքից) փորձում են համաձայնության գալ կարգավորման հիմնարար սկզբունքների շուրջ, ապա այդ սկզբունքների հենքով կազմվում է հակամարտության կարգավորման համապարփակ առաջարկությունը կամ նախագիծը:

Բանակցությունները, ինչպես եւ նախկինում, խորհրդապահական են, սակայն 2005-ից ի վեր միջնորդների, հակամարտության կողմերի, միջազգային տարբեր կազմակերպությունների հայտարարությունները, մտահոգությունները, առարկությունները, երբեմն նաեւ տեղեկատվության դիտավորյալ արտահոսքը, հնարավորություն են տալիս ներկայացնելու այն սկզբունքները, որոնք այսօր բանակցությունների սեղանին են եւ կրում են մադրիդյան անունը: Այս անունը ունի զուտ աշխարհագրական նշանակություն. ուղիղ մեկ տարի առաջ Ռուսաստանի եւ Ֆրանսիայի արտգործնախարարներ Սերգեյ Լավրովը եւ Բեռնար Քուշները եւ Միացյալ Նահանգների արտգործնախարարի տեղակալ Նիկոլաս Բըրնսը Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտգործնախարարներին գրավոր ներկայացրին կարգավորման սկզբունքների երեք էջանոց փաստաթուղթ, որը այսօր էլ սեղանի վրա է:

2005 թ. Կազանի եւ 2007 թ. Մադրիդի փաստաթղթերի միջեւ հիմնական տարբերությունն այն է, որ անընդհատ նոր տարրեր եւ սկզբունքներ են ավելացել, փաստաթուղթը հարստացել է՝ մեկ էջանոց թուղթը դարձել է երեք էջանոց, սակայն չորս սկզբունքային, հիմնական եւ առանցքային կետերը պահպանվել են, թեեւ Մադրիդում միջնորդները ներկայացրել են իրենց տարբերակները այն սկզբունքային հարցերում, որոնք շարունակում են վիճելի մնալ Երեւանի եւ Բաքվի միջեւ:

Ներկայացնենք չորս հիմնական սկզբունքները

Առաջին. Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը որոշվում է Լեռնային Ղարաբաղի ժողովրդի ինքնորոշման իրավունքի իրացմամբ՝ ռեֆերենդումով կամ պլեբիսցիտով: Հանրաքվեն կամ պլեբիսցիտը անց է կացվում (եթե ընդհանրապես անց է կացվում) նախկին Լեռնային Ղարաբաղի Ինքնավար մարզի ժողովրդագրական այն պատկերով, որը առկա էր մինչեւ պատերազմի սկիզբը՝ 1991 թվականը: Կողմերի համար գրեթե ակնհայտ է, որ այդ հանրաքվեի կամ պլեբիսցիտի անցկացման հավանականությունը շատ փոքր է եւ, ըստ էության, դա ավելի շատ կողմերի համար երես փրկելու միջոց է: Բայց հայկական կողմի, առաջին հերթին Երեւանի համար կարեւոր է, որ Բաքուն ընդունի եւ ստորագրի (ինչը չի անում առ այսօր), որ ապագայում Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակը կարող է որոշվել հանրաքվեով: Սա հենց այս կետն է, որը շարունակվում է մնալ «կռվի» առարկա բանակցային սեղանին:

Երկրորդ. Լեռնային Ղարաբաղը ստանում է միջանկյալ կարգավիճակ (մինչեւ անհավանական թվացող հանրաքվեի անցկացումը), որը ընդունում է Բաքուն: Միջանկյալ այդ կարգավիճակով ամրագրվում է այսօրվա ստատուս քվոն, բացառությամբ հինգ շրջանների՝ Կուբաթլու, Ջեբրայիլ, Զանգելան, Ֆիզուլի եւ Աղդամ:

Երրորդ. ղարաբաղյան ուժերի վերահսկողության տակ գտնվող շրջանների վերադարձը կատարվում է 5+1+1 (Կուբաթլու, Ջեբրայիլ, Զանգելան, Ֆիզուլի եւ Աղդամ+ Քելբաջար+Լաչին) սկզբունքով: Հինգ շրջանների հարցը պարզ է, այսինքն՝ տարածքների վերադարձի հարցում գործում է փուլային մեթոդաբանությունը: Երկրորդ փուլում որոշվում է Քելբաջարի հարցը, որը կապվում է հանրաքվեի հետ: Ավելի պարզ՝ Քելբաջարը վերադարձվում է այն ժամանակ, երբ անց է կացվում Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի որոշման հանրաքվեն: Այս սկզբունքը եւս անընդունելի է Բաքվի համար, քանի որ Ադրբեջանում էլ կասկածում են, թե երբեւէ կանցկացվի հանրաքվե: Լաչինի շրջանի ապագան եւս ամենավիճահարույց հարցերից է: Հստակ է, որ ղարաբաղյան ուժերը Լաչինի շրջանի հյուսիսային եւ հարավային մասերից դուրս են բերվում, իսկ Լաչինի շրջանի կենտրոնական հատվածը մնում է Լեռնային Ղարաբաղի սահմաններում նույն կարգավիճակում, ինչպես Լեռնային Ղարաբաղը՝ իբրեւ Լեռնային Ղարաբաղը եւ Հայաստանը կապող ցամաքային միջանցք:

Չորրորդ. այս սկզբունքը վերաբերում է անվտանգության երաշխիքներին:

Մադրիդյան կոչվող փաստաթուղթը ենթադրում է փուլային լուծման մեթոդաբանություն, քանի որ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավիճակի հարցը, ըստ էության, բաց է թողնվում: Սակայն ի տարբերություն 1997 թ. փուլային առաջարկության, այս փուլայինը կարող է լինել կանխատեսելի փուլային:

Թաթուլ Հակոբյանը Մ. Նահանգներում լույս տեսնող հայկական «Արմենիան ռիփորթեր» անգլիատառ շաբաթաթերթի լրագրողներից է: Վերջերս լույս է տեսել ղարաբաղյան խնդրի մասին պատմող նրա «Կանաչ ու սեւ. արցախյան օրագիր» հիմնարար աշխատությունը: Հոդվածը լույս է տեսել Նյու Յորքում լույս տեսնող անգլերեն The Armenian Reporter շաբաթաթերթի նոյեմբերի 22-ի համարում:

ԵՎՐՈԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Առավել խիստ մոտեցո՞ւմ Թուրքիայի նկատմամբ

«Հանուն արդարության եւ ժողովրդավարության եվրոպահայերի դաշնության» դեկտեմբերի 8-ի մամլո հաղորդագրությունը տեղեկացնում է, որ նախորդ երեքշաբթի օրը Հոլանդիայից եվրոխորհրդարանի անդամ, ժողովրդական կուսակցության ներկայացուցիչ Ռիա Օոմեն-Ռույիխտենը եվրոխորհրդարանի արտաքին գործերի հանձնաժողովի ուշադրությանն է հանձնել Թուրքիայի անդամակցության վերաբերյալ իր հերթական զեկուցագրի նախնական տարբերակը: Հատկանշական է, որ դա կատարվել է ուշ ժամանակ թուրքամետ խորհրդարանականների եւ Անատոլիայից որոշ լրագրողների ներկայությամբ:

Ըստ հաղորդագրության, «մտահոգությունները» ու «ափսոսանքները» են կազմում Թուրքիային ուղղված բանաձեւի բովանդակության գլխավոր առանցքը, իսկ անդամակցության հեռանկարի մասին ընդհանրապես ոչ մի խոսք չկա:

Մտահոգությունների առումով նշվում է, որ «երրորդ տարին անընդմեջ նկատվում է բարեփոխումների գործընթացի դանդաղկոտություն», նաեւ Կիպրոսի հարցի վերաբերյալ՝ «Թուրքիայի կառավարության ստանձնած պարտավորությունների ոչ լիարժեք կատարում»:

Գալով «ափսոսանքներին», բանաձեւը նշում է, որ «խոսքի եւ լրատվության ազատությունները լիարժեք ձեւով պաշտպանված չեն Թուրքիայում» եւ 301 հոդվածի շուրջ կատարված փոփոխությունները «բավարար չեն, քանի որ մարդկանց հետապնդումները դեռեւս շարունակվում են»:

Բանաձեւը կոչ է անում ամբողջովին վերացնել այդ հոդվածը: Նաեւ ափսոսանք է հայտնում, որ «հաճախակի արգելվում են ինտերնետային կայքերի բացումը, Թուրքիային հետ մղելով ժողովրդավարական հասարակություն դառնալու պահանջված մակարդակից»:

Ավելին, նշվում է, որ «Թուրքիան ոչ մի առաջընթաց չի արձանագրում փոքրամասնությունների պաշտպանության, նրանց մշակութային արժեքների պահպանման եւ հարգալից վերաբերմունքի դրսեւորման ասպարեզում»:

«Այս բոլոր թերությունները լրջորեն կանդրադառնան անդամակցության բանակցությունների վրա, եթե մինչեւ 2009-ի դեկտեմբերը գործնական քայլեր չձեռնարկվեն», նշված է եղել բանաձեւում, որն, այդուհանդերձ, ողջունել է նախագահ Գյուլի այցելությունը Հայաստան եւ հույս հայտնել, որ դա կնպաստի առավել նպաստավոր մթնոլորտ ստեղծելու երկու երկրների հարաբերություններում: Բայց դրա համար «կոչ ենք անում թուրքական կառավարությանը՝ բացել Հայաստանի հետ սահմանը եւ հաստատել քաղաքական ու տնտեսական լիարժեք հարաբերություններ նրա հետ», հորդորել է զեկուցագիրը:

«Ուրախ ենք նկատելու նոր մոտեցումը, որ մասնանշում է Թուրքիայի թերությունները», ասել է այս առթիվ Եվրոպահայերի դաշնության գործնական տնօրեն Լաուրենտ Լեյլեկյանը:

Թարգմ. Հ. Ծ.

2008 ԹՎԱԿԱՆ

Ստոկհոլմում եւ Օսլոյում հանձնվեցին տարվա Նոբելյան մրցանակները

Շվեդիայի մայրաքաղաքում դեկտեմբերի 10-ին տեղի են ունեցել Նոբելյան մրցանակների հանձնումը եւ դափնեկիրների ու հյուրերի համար կազմակերպված տոնական ճաշկերույթը: Հանդիսությունները ավանդաբար անցկացվում են Ալֆրեդ Նոբելի հիշատակի օրը. նա մահացել է 1896-ի դեկտեմբերի 10-ին:

Շվեդիայի Կառլ 16-րդ Գուստավ թագավորը Ստոկհոլմի ֆիլհարմոնիայում հանձնել է 12 մրցանակներից 10: Դափնեկիրներից մեկը գերմանացի Հարոլդ Հաուզենն է, որը դիպլոմ եւ ոսկե մեդալ է արժանացել արգանդի վզիկի քաղցկեղ առաջացնող պապիլոմայի վիրուսի հայտնաբերման համար: Ֆրանսուազ Բարրե-Սինուսին եւ Լյուկ Մոնտանյեն (Ֆրանսիա) մրցանակ են ստացել մարդու իմունադեֆիցիտի վիրուսի հայտնաբերման համար:

Ամերիկացի Էնրիկո Ֆերմին բացահայտել է տարրական մասնիկների ֆիզիկայում սիմետրիայի ինքնաբերական խախտման մեխանիզմը, իսկ ճապոնացիներ Մակոտո Կոբայաշին եւ Տոսիհիդե Մասկավան՝ սիմետրիայի խախտման աղբյուրը:

Մրցանակներ են շնորհվել նաեւ երեք կենսաբանների՝ ճապոնացի Օսամու Սիմումորային, ամերիկացիներ Մարտին Չալֆին եւ Ռոջեր Ցիենին, ինչպես նաեւ ֆրանսիացի գրող Ժան-Մարի Գյուստավ Լեկլեզիոյին:

Տնտեսագիտության ասպարեզում մրցանակ է շնորհվել ամերիկացի Փոլ Կրուգմանին:

Դափնեկիրներից մեկը՝ ամերիկացի 87-ամյա ֆիզիկոս Յոիչիրո Նամբուն Ստոկհոլմում չէր առողջական վիճակի պատճառով: Երեկ Չիկագոյում նրան դիպլոմ եւ ոսկե մեդալ է հանձնել ԱՄՆ-ում Շվեդիայի դեսպանը:

Խաղաղության Նոբելյան մրցանակը, Նոբելի կտակի համաձայն, հանձնվում է Նորվեգիայի մայրաքաղաք Օսլոյում: Երեկ 2008-ի մրցանակը հանձնվել է Ֆինլանդիայի նախկին նախագահ Մարտի Ահտիսաարիին՝ տարբեր աշխարհամասերում նրա երեսնամյա խաղաղարար գործունեության համար:

Այս տարի Նոբելյան մրցանակները շնորհվում էին 107-րդ անգամ: Գիտության վեց ճյուղերից յուրաքանչյուրում մրցանակի գումարը 10 մլն կրոն է (մոտ 1,2 մլն դոլար):

Չեխիան հետաձգեց Լիսաբոնի պայմանագրի քննարկումը

Չեխիայի խորհրդարանը հետաձգել է Լիսաբոնի պայմանագրի վավերացման հարցով կայանալիք քվեարկությունը: Ֆրանսպրեսը հաղորդում է, որ չեխ պատգամավորները Եվրամիության նոր սահմանադրության նախագծի ընդունման կամ մերժման հարցը քննարկման թեմա կդարձնեն 2009-ի փետրվարի 3-ին:

Վարչապետ Միրեկ Տոպոլանեկը հայտարարել է, որ իր Քաղաքացիական ժողովրդավարական կուսակցությունը պատրաստ չէ քվեարկելու հիշյալ փաստաթղթի օգտին: Նրա խոսքերով, իր կուսակցությունը նախ պետք է ընդդիմադիր Սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության հետ համաձայնության հասնի վեցամսյա քաղաքական հաշտության շուրջը: Հաշտությունը պետք է ուժի մեջ մտնի 2009-ի հունվարի 1-ին: Հենց այդ օրվանից էլ Չեխիան վեց ամսով կդառնա Եվրամիության նախագահ:

Չեխիան ԵՄ միակ երկիրն է, որը դեռ քվեարկության չի դրել ԵՄ նոր սահմանադրության նախագիծը՝ Լիսաբոնի պայմանագիրը: Փաստաթուղթն արդեն վավերացրել են ԵՄ անդամ 25 երկրներ, իսկ Իռլանդիան հուլիսին հանրաքվեով մերժել է այն: Եթե Չեխիան ընդունի պայմանագիրը, ապա Իռլանդիային կարող են ստիպել անցկացնել նոր հանրաքվե:

Դեկտեմբերի 11-ին Բրյուսելում բացվում է ԵՄ գագաթաժողովը: Եվրոհանձնաժողովի նախագահ Խոսե Մանուել Բարրոզուն հայտարարել է, որ ԵՄ-ը պատրաստ է զիջում անել Իռլանդիային եւ Բրյուսելում պահպանել այդ երկրի ներկայացուցչի տեղը:

Չեխիայի սահմանադրական դատարանը եւ երկրի նախագահ Վացլավ Կլաուսը կողմ են Լիսաբոնի պայմանագրի ընդունմանը: Տվյալ փաստաթուղթը փոփոխում է ԵՄ կառավարման համակարգը: Մասնավորապես նախատեսվում է ԵՄ նախագահի պաշտոն: Սահմանադրության նոր նախագիծն ուժի մեջ կմտնի ԵՄ բոլոր 27 երկրների վավերացման դեպքում միայն:

«Բանկային ավանդներն առավել հուսալի են. բանկը կպահպանի, պետությունը՝ կպաշտպանի»

Վերջերս Moody's Investors Service միջազգային ռեյտինգային գործակալությունը բարձրացրեց ռուսաստանյան «Յունիաստրում բանկի»՝ «Յունիբանկի» ռազմավարական գործընկերոջ երկարաժամկետ վարկային ռեյտինգը: Թե որքանով դա կանդրադառնա «Յունիբանկի» գործունեության վրա եւ ինչպիսին կլինեն բանկի զարգացման միտումները 2009-ին, պատմում է «Յունիբանկ» ՓԲԸ վարչության նախագահ Վարդան Աթայանը:

«Յունիաստրում բանկը» հիրավի «Յունիբանկի» հիմնական գործընկերն է. ինչպես հայտնի է, «Յունիաստրում բանկի» նախագահ եւ բաժնետեր Գագիկ Զաքարյանը «Յունիբանկի» համասեփականատերն է եւ խորհրդի նախագահը: Այս տարվա նոյեմբերի վերջին Moody's Investors Service գործակալությունը բարձրացրեց «Յունիաստրում բանկի» երկարաժամկետ վարկային ռեյտինգը 3 կետով, հասցնելով Ba2 մակարդակի: Moody's Interfax Rating Agency գործակալության ազգային սանդղակով բանկի երկարաժամկետ վարկային ռեյտինգը Baa1-ից բարձրացվեց Aa2 մակարդակի: Կարող եմ հավաստիացնել, որ ներկա պայմաններում, երբ երկրի, տվյալ դեպքում Ռուսաստանի վարկանիշը նվազում է, առանձին վերցրած բանկի ռեյտինգի բարձրացումը հիրավի խոսուն հազվադեպ երեւույթ է, եւ դա վկայում է «Յունիաստրում բանկի» ներկայիս կայուն զարգացման բարձր մակարդակի մասին: Բանկի վարկանիշի բարձրացմանը նպաստել է այս տարվա հոկտեմբերին Կիպրոսի բանկի կողմից «Յունիաստրում բանկի» բաժնետոմսերի 80 տոկոսի ձեռքբերման գործարքի հաջող ավարտը: Դրանով իսկ «Յունիաստրում բանկը» Կիպրոսի բանկի փորձով, տեխնոլոգիաներով ու կապիտալով համալրվելու եւ տարածաշրջանային ազդեցիկ բանկային կառույց դառնալու հնարավորություն ստացավ: Անկասկած, այդ գործարքի եւ ամբողջությամբ վերցրած «Յունիաստրում բանկի» առավելությունները կփոխանցվեն նաեւ «Յունիբանկին»: Կարծում եմ, արդեն եկող տարի մեր բանկի հաճախորդները կզգան սպասարկման ավելի բարձր որակը: Ինչ վերաբերում է նոր տարում բանկի զարգացման հիմնական միտումներին, առաջին հերթին հարկ է նշել կապիտալի նախատեսվող ավելացումը: «Յունիբանկի» բաժնետերերը արդեն իսկ որոշում են կայացրել 3 մլրդ դրամով ավելացնելու բանկի կանոնադրական կապիտալը: Բանկին կտրամադրվի նաեւ ստորադաս պարտավորություն 6 մլրդ դրամի չափով: Կարծում եմ, կապիտալի ավելացման գործընթացը մենք կավարտենք եկող տարվա սկզբներին: Իսկ այսօրվա դրությամբ «Յունիբանկը» վստահորեն տեղ է զբաղեցնում ՀՀ առաջատար բանկերի հնգյակում: Մեր ընդհանուր կապիտալը կազմում է մոտ 9,5 մլրդ դրամ, բանկի ակտիվները 69 մլրդ դրամ: «Յունիբանկ»-ի շահույթը հասել է 3,2 մլրդ դրամի:

Եկող տարի կընդլայնենք մեր ներկայության աշխարհագրությունը եւ կբարձրացնենք մասնաճյուղերում սպասարկման արդյունավետությունը: Ներկայումս «Յունիբանկը» ունի 30 մասնաճյուղ, Մոսկվայում բավականին հաջող գործում է բանկի ներկայացուցչությունը: Գալիք տարի բանկի գլխամասային գրասենյակը կտեղափոխվի Չարենցի փողոցում գտնվող նոր սեփական շենք:

Մենք արդեն վերանայել ենք մեր գործիքների տեսականին եւ առաջին հերթին բարձրացրել ենք ավանդների տոկոսադրույքները: Արդյունքներն ակնհայտ են. «Յունիբանկն» արդեն երկրորդ տարին անընդմեջ առաջատար է ֆիզիկական անձանց ժամկետային ավանդների ծավալով: Դեկտեմբերին բանկը հայտարարեց համալրվող-հետկանչվող «Յունի ջեմպիոն» նոր ավանդի ընդունման մասին, որի տարեկան տոկոսադրույքը կազմում է 11,5 տոկոս: Ցանկության դեպքում ավանդատուներին ավանդի ձեւակերպման պահին հնարավորություն է տրվում ստանալու տարեկան տոկոսագումարը, ինչպես նաեւ փոխելու ավանդի արժույթը՝ առանց ավանդային պայմանագրի խզման: Տրամադրվում է նաեւ օվերդրաֆտ՝ հայտի ներկայացման օրը:

Բավականին հաջող գործում է նաեւ «Յունիստրիմ» համակարգը, որը ԱՊՀ-ում առավել ճանաչելի բրենդներից մեկն է: Գործունեության 7 տարիների ընթացքում «Յունիստրիմը» դարձել է Հայաստանի առավել պահանջված բանկային ծառայություններից մեկը, ծածկելով այդ շուկայի ավելի քան 50 տոկոսը: 2009-ին «Յունիստրիմը» մտադիր է զարգացնել գործունեության նաեւ այլ ուղղություններ, շեշտը դնելով ժամանակակից տեխնոլոգիաների կիրառման վրա:

Մեկնարկին են սպասում նաեւ մի քանի խոշոր ակցիաներ վարկավորման, այդ թվում՝ փոքր եւ միջին բիզնեսի վարկավորման ոլորտում, ինչը բանկի աշխատանքի առաջնային ուղղություններից մեկն է: Այդ ակցիաների վերաբերյալ բնակչությանն առավել հանգամանորեն կպատմենք հունվարին:

- Դուք ի՞նչ խորհուրդ կտաք մեր քաղաքացիներին, որտե՞ղ է առավել ապահով գումարը ներդնելու համար եւ, ինչը պակաս կարեւոր չէ, փողն ի՞նչ արժույթով պետք է պահել:

- Վերջերս մեր հաճախորդները ամենից հաճախ են տալիս այդ հարցը: Առաջին հերթին ես մեր հաճախորդներին խորհուրդ եմ տալիս եւ նույնիսկ պնդում եմ, որ նրանք չշտապեն հանել գումարները բանկային հաշիվներից եւ կանխիկ դրամով պահեն ներքնակի տակ: Ներկա իրավիճակում անձամբ ես կնախընտրեմ բանկային ավանդները՝ թեկուզ այն պատճառով, որ դրանք երաշխավորված են պետության կողմից, ուստի առավել ապահով են: «Ֆիզիկական անձանց բանկային ավանդների հատուցումը երաշխավորելու մասին» ՀՀ օրենքը ուժի մեջ է մտել 2004թ.-ին, իսկ 2005-ին Հայաստանում ստեղծվեց Ավանդների հատուցումը երաշխավորող հիմնադրամ:

Ինչ վերաբերում է խնայողությունների արժույթին, ապա այստեղ միանշանակ պատասխան չկա. շատ դժվար է կանխատեսել արժույթների փոխարժեքները: Ես կարող եմ առաջարկել փոխզիջումային տարբերակ. խնայողությունների մեծ մասը պահել դրամով, իսկ մնացածը՝ արտարժույթով: Կամ էլ կարելի է ընտրել ամենաընդունված տարբերակներից մեկը՝ գումարը պահել այն արժույթով, որով նախատեսվում են ծախսերը: Կուզենայի ավելացնել, որ այս տեսակետից եւս բանկային ավանդներն առավել մոբիլ են: Օրինակ՝ «Յունիբանկը» բոլոր ավանդների վրա հաստատել է բազմարժութային ռեժիմ, որը ավանդատուին թույլ է տալիս ցանկության դեպքում փոփոխել ավանդի արժույթը՝ առանց ավանդային պայմանագրի խզման: Իսկ ներքնակի եւ բանկային ավանդի միջեւ ընտրության դեպքում վերջինիս օգտին վկայում է բավականին բարձր տոկոսադրույքը՝ «Յունիբանկում» կազմում է 11,5 տոկոս տարեկան, եթե ավանդը ներդրվում է ՀՀ դրամով: Արտարժութային ավանդների վրա սահմանվող տոկոսադրույքները, որպես կանոն, մեկ-երկու տոկոսային կետով ցածր են դրամային ավանդների տոկոսադրույքներից:

Ջիհաթ Աշքին. «Մշակույթի գործիչները խնդիրներ չունեն»

Կասկած հարուցող համոզմունք, թե՞ իրականության մեղմում

Համերգ Կամերային երաժշտության տանը դեկտեմբերի 9-ին եւ վարպետության դասեր Կոմիտասի անվան պետական կոնսերվատորիայում դեկտեմբերի 10-ին: Սա էր Թուրքիայից ժամանած ջութակահար Ջիհաթ Աշքինի Հայաստան եռօրյա այցի նպատակը: Եվ համերգից, եւ վարպետության դասերից երաժիշտը գոհունակություն հայտնեց. «Հայաստանը շատ սիրեցի, մարդկանց ընդունելությունը ջերմ եւ հաճելի էր: Համերգին հանդիսատեսը շատ ջերմ էր, գոհ եմ ու բավարարված: Մարդիկ եկել էին երաժշտություն լսելու առանց որեւէ խնդրի»: Հանդիսատեսն էլ տպավորված էր Ջիհաթ Աշքինի բարձրակարգ կատարումներով, որոնցից վերջինը երաժիշտը ներկայացրեց որպես անակնկալ՝ կատարեց Վլադիլեն Բալյանի «Ծաղկած Բալենի» ստեղծագործությունը: Համերգի ավարտին կայացած զրույցում Աշքինը տեղեկացրեց, որ բազմաթիվ համերգներում կատարել է Արամ Խաչատրյանի գործերը եւ ներկայում էլ համագործակցում է Թուրքիայում ապրող ստեղծագործող հայ կոմպոզիտորների հետ. «Իհարկե մինչ Ստամբուլ են եկել հայ երաժիշտներ Միացյալ Նահանգներից եւ այլ երկրներից: Շուտով կնվագեմ Էդգար Մանասի սոնատը: Համերգի ընթացքում էլ արդեն կատարեցի Արդա Ագոպյանի «Մտորում» գործը, իսկ նրա կոնցերտն առաջին անգամ կատարել եմ 2 տարի առաջ»:

Երկու մասանոց համերգի առաջին մասում Ջիհաթ Աշքինը եւ Գյուլդեն Թեզքելը (դաշնամուր) կատարեցին Բիբերի, Գրիգի, Շումանի գործերից, իսկ երկրորդ մասում Թուրքիայում ստեղծագործող ժամանակակիցների, այդ թվում եւ հենց իր՝ Աշքինի գործերից: Վերջինը տարակուսանք հարուցեց, քանի որ որպես հեղինակային ներկայացված երեք մանրանվագից առաջին երկուսի ծագումը ջութակահարի հեղինակումից շատ ավելի վաղ հայտնի էր: Համերգին հաջորդած զրույցի ընթացքում, երբ հետաքրքրվեցինք, թե ինչով է բացատրվում այդ փաստը, ջութակահարը պարզաբանեց. «1996 թվականին կատարված ազգային երաժշտության փոխադրում է եւ ներառել է հայկական, ադրբեջանական, թուրքական երաժշտությունների մասեր: Ներառել եմ հայկական եւ թուրքական մասերը, որոնք տարբեր անվանումներ ունեն: Թուրքերենում «Չիկահեր հարս» է կոչվում (հայկականը «Սարի աղջիկ» անունն է կրում-խմբ.), երկրորդ երգը փոխադրել եմ ադրբեջանական ժողովրդական երգից (Ուզեիր Հաջիբեկովի հեղինականն է-խմբ.) եւ հիշեցի, որ այն նվագել են նաեւ ֆիլմում («Արշին մալ ալան»-խմբ.): Երրորդը փոխադրում չէ, ես եմ ստեղծագործել՝ վերաբերում է Սալաջակին, որը Ստամբուլի պատմամշակութային մաս է կազմում»:

Ի դեպ, երեւանյան համերգը կայացավ ԱՄՆ Միջազգային զարգացման գործակալության ֆինանսական եւ Եվրասիա հիմնադրամի աջակցությամբ իրականացվող «Երաժշտական կամուրջ» նախագծի շրջանակում: Նոյեմբերի 25-ին էլ նույն նախագծի միջոցով Ստամբուլում կայացել է «Կոմիտաս» քառյակի առաջին ջութակ Էդուարդ Թադեւոսյանի մենահամերգը: Նշյալ կազմակերպության հրավերով Երեւանում համերգով հանդես գալու հրավերն ստանալը փաստելով, Ջիհաթ Աշքինն ընդգծեց. «Հանդես եմ գալիս որպես անկախ երաժիշտ, կառավարությունից անկախ, բայց համագործակցում ենք կառավարության հետ: Իմ կարծիքով երաժշտությունն ուղղակի սահմաններ չի ճանաչում եւ

11 տարեկանից ջութակը ձեռքն առած եւ 12 տարեկանում առաջին մենահամերգով հանդես եկած Ջիհաթ Աշքինն ավարտել է Ստամբուլի տեխնիկական համալսարանի թուրքական պետական կոնսերվատորիան եւ Լոնդոնի Սիթի համալսարանը: Նվագում է Ժան Բատիստ Վիյոմի 1946 թվականի ջութակով: Հիմնադրել եւ ղեկավարում է Ժամանակակից երաժշտության ուսումնասիրությունների կենտրոնն ու Ստամբուլի կամերային նվագախումբը: Ձեռնարկել է «Ջիհաթ Աշքինն եւ փոքրիկ ընկերներ» ուսուցողական ծրագիրը՝ զարգացնելու ջութակի ուսուցման դպրոցը Թուրքիայում, որի պետական կոնսերվատորիայի պրոֆեսոր է, մի շարք մրցանակների դափնեկիր:

ողջունելի են մշակութային փոխայցերը, որոնք շատ խնդիրներ լուծելու զորու են»:

Իսկ Հայոց ցեղասպանության Թուրքիայի կողմից ճանաչման առնչությամբ երաժիշտն ուղղակի ասաց. «Թուրքիայում էլ մշակույթի շատ գործիչներ մեծ ջանքեր են գործադրում մշակույթի տարածման, լավ հարաբերություններ հաստատելու համար: Իսկ խնդիրների մասին կասեի, որ մարդիկ երկու կողմից էլ պետք է աշխատեն: Մշակույթի գործիչները, ինչպես տեսնում եք, խնդիրներ չունեն, իսկ ժողովրդի մեջ դրանք կան եւ խնդիրների լուծման համար պետք է մտածեն միասին, միասին հետազոտեն այդ խնդիրները՝ լուծմանը հասնելու համար: Իսկ քաղաքական իշխանությունները եթե խնդիրներ ունեն, ապա պետք է իրենց մակարդակով աշխատեն դրանց ուղղությամբ»:

ՆԱՆԱ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆ

Հայկական ժողովրդական երգերը թուրք երգիչների կատարմամբ

Թուրքական «Քարդեշ Թյուրքյուլեր» երգչախումբը Հայաստանում է: Ուրբաթ եւ շաբաթ օրերին նրանք պատրաստվում են ելույթներ ունենալ Երեւանում եւ Վանաձորում: Թարգմանաբար «Եղբայրական երգեր» անունը կրող խումբը երգեր է կատարում Թուրքիայում ապրող այլ ազգերի լեզուներով: Նրանք երգում են հայերեն եւ թուրքերեն, քրդերեն ու ադրբեջաներեն: Հայաստանյան համերգների ընթացքում թուրքական եւ քրդական երգարվեստի կողքին կհնչեն հայկական երգեր՝ ժողովրդականից մինչեւ Սայաթ-Նովա:

«Մեր խմբում հայեր չկան: «Քարդեշ Թյուրքյուլեր»-ը ստեղծվել է Բոսֆորի համալսարանի ուսանողների ջանքերով դեռ 1992-1993 թվականներին: Այդ տարիներին մենք կատարում էինք հայկական եւ ադրբեջանական, թուրքական ու քրդական երգեր: Այդ տարիներին պատերազմում էին Հայաստանն ու Ադրբեջանը, իսկ թուրքերի եւ քրդերի միջեւ բախումներ էին տեղի ունենում: Մենք կարծում էինք, որ մշակույթի միջոցով կարելի է համագործակցության եզրեր գտնել», ասաց խմբի ներկայացուցիչ **Ուլֆեր Ունջուսոյը**:

Հետագայում խմբի երգացանկում ընդգրկվում են երգեր Կովկասում ապրող այլ ազգերի երգարվեստից: Ուլֆեր Ունջուսոյը պատմեց, որ հայկական եւ քրդական երգեր կատարելու համար խմբի անդամներն այնհայտ հետապնդումների չեն ենթարկվում, սակայն նրանց երգարվեստի մուտքը հեռուստատեսություն Թուրքիայում արգելված է: «Մեր երգերի տեսահոլովակները եթերում չեն հնչում: Եթե անգամ մեզ հեռուստատեսություն են հրավիրում, ապա պահանջում են կատարել միմիայն թուրքական երգեր: Մինչ հրաժարվում ենք, որովհետեւ մեր նպատակը ազգերի միջեւ բարեկամություն քարոզելն է», ասաց Ուլֆեր Ունջուսոյը:

«Քարդեշ Թյուրքյուլեր» խմբի հետ Հայաստանում է նաեւ Ստամբուլի «Սայաթ-Նովա» հայկական երգչախումբը: «Սայաթ-Նովան» համագործակցում է թուրքական երգչախմբի հետ: Հայկական երգչախումբը ստեղծվել է 37 տարի առաջ Ստամբուլում՝ հայկական եկեղեցուն կից: «Շարականներից բացի մենք սկսեցինք նաեւ ժողովրդական երգեր կատարել: Մեզ քաջալերում էին, այդ իսկ պատճառով որոշեցինք երգել բացառապես ժողովրդական երգեր», ասաց «Սայաթ-Նովա» երգչախմբի վարիչ Գայանե Զալֆյան-Գավրիլովը:

Հայաստանում համերգներով հանդես գալը երգչախմբերի նախաձեռնությունն էր: Նրանց աջակցել է Հայաստանի մշակույթի նախարարությունը:

ԱՐԵՎԻԿ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Ճշմարտության հուշարձանը

90 տարի առաջ՝ 1918 թվականին, Կալիֆոռնիայում Մեծ եղեռնի ականատես **Արշալույս Մարտիկյանի «Հոշոտված Հայաստան»** հուշագրության հիման վրա նկարահանվեց «Հոգիների աճուրդ» համր ֆիլմը, որը ցեղասպանության մասին պատմող առաջին գեղարվեստական կինոնկարն էր: Ֆիլմն առանձնահատուկ էր նրանով, որ գլխավոր դերակատարը հենց Արշալույս Մարտիկյանն էր: Կորցնելով ծնողներին, քույրերին եւ եղբայրներին, որոնք գազանաբար սպանվեցին իր աչքերի առջեւ, 14-ամյա չքնաղագեղ Արշալույսը խոշտանգվել է թուրք եւ քուրդ պաշտոնյաների հարեմներում: Հայկական ժաննա դը Արկը, ինչպես նրան անվանեցին ԱՄՆ-ում, մղձավանջային սարսափներից հետո հավատափոխ չի լինում եւ փախչելով Ջեմալ Էֆենդիի հարեմից, շուրջ երկու տարի ապրում է լեռներում: Երկար թափառումներից հետո բնակություն է հաստատում Նյու Յորքում: Այստեղ էլ 1918 թվականին անգլերեն լեզվով լույս է տեսնում նրա «Հոշոտված Հայաստան» հուշագրությունը, ուր հեղինակը պատմում է աքսորի ճանապարհի սարսափների մասին:

Ամերիկյան Մետրո Գոլդվին Մեյեր կինոընկերությունում նկարահանված «Հոգիների աճուրդ» ֆիլմը ցուցադրվել է ԱՄՆ 23 նահանգներում, Լատինական Ամերիկայի մի շարք երկրներում, Եվրոպայում՝ ամենուրեք բացառիկ հաջողության հասնելով: Ֆիլմից ստացված 30 միլիոն դոլար շահույթը Ամերիկյան Նպաստամատույց Near East Relief կոմիտեն տրամադրում է սիրիական անապատներում տառապող հայերին՝ փրկելով ավելի քան 100 000 կյանք: 1920 թվականին, երբ Կարմիր բանակը մտնում է Կովկաս, քաղաքական նկատառումներով ֆիլմը ոչնչացվում է: 85 րոպե տեւողությամբ ֆիլմից պահպանվում է միայն 20 րոպեանոց մի հատված, որի մի օրինակը պահվում է Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտի ֆոնդերում:

«Հոգիների աճուրդ» ֆիլմի նկարահանման 90-ամյակի առթիվ լույս է ընծայվել **Տիգրան Մանգասարյանի** հեղինակած **«Մինչեւ հոգիների աճուրդը»** վեպ-պատկերապատումը, որի շնորհանդեսը տեղի ունեցավ երեկ Հայոց ցեղասպանության թանգարան-ինստիտուտում: «Գիրքը գրված է «Հոշոտված Հայաստան» հուշագրության հիման վրա: Այն գրաֆիկական ոճով է արված, կառուցման սկզբունքով նման է ֆիլմի սցենարի: Հրատարակվել է անգլերեն: Երբ աշխատում էի գրքի վրա, տեղյակ չէի, որ «Հոշոտված Հայաստան» հուշագրությունը լույս է տեսել նաեւ հայերեն», նշեց Տիգրան Մանգասարյանը: Գիրքը նվիրված է Մեծ եղեռնի արհավիրքներով անցած բոլոր հայերին: Գրքի խմբագիր ու հովանավոր **Սոսի Գեւոնյանի** խոսքերով, Արշալույս Մարտիկյանն իսկական հերոսուհի էր. «17 տարեկան հասակում նա արդեն անցել էր դժոխքի բոլոր ճանապարհներով եւ նորից վերապրել այդ ամենն արդեն ֆիլմում նկարահանվելով, իսկական հերոսություն է: Մինչ ԱՄՆ գալը, նա պատահաբար հանդիպում է Զորավար Անդրանիկին, որը նրան խորհուրդ է տալիս իր տեսածները պատմել հասարակությանը:

Ցավոք, Արշալույսի հետագա կյանքը նույնպես ողբերգական էր, տղան ծերության օրոք նրան տանում է տարեցների տուն: Այստեղ էլ 1996-ին մահանում է եւ նույնիսկ շիրիմի վրա գերեզմանաքար չկա»: Հայոց ցեղասպանության ինստիտուտի տնօրեն **Հայկ Դեմոյանը** նշեց, որ այս գիրքը տարբերվում է ցեղասպանության մասին պատմող մյուս գրքերից. «Ոչ ոք ներկայացված չէ որպես թշնամի, այն ուղղակի ներկայացնում է մի աղջկա պատմությունը: Սովորաբար նման արհավիրքներ տեսած մարդիկ պարփակվում են իրենց մեջ ու չեն պատմում իրենց տեսածների մասին, այս առումով Արշալույս Մարտիկյանի հուշերը բացառիկ արժեք ունեն: Այս գիրքը եւս մեկ հարված կլինի ժխտողականություն կոչվող պատին»:

ՌՈՒԶԱՆ ԲԱԴԱԼՅԱՆ

Արաբ ժողովրդի ազնիվ վերաբերմունքի հանդեպ

Հազարավոր նոր զոհեր պիտի գումարվեին Օսմանյան կայսրության իրագործած 1,5 միլիոն հայերի ցեղասպանությանը, եթե չլիներ արաբ ազնիվ ժողովուրդը, որ գրկաբաց ընդունեց եւ ապաստան տվեց դեպի Սիրիայի անապատները տարագրված հայ գաղթականներին:

Աշխարհի տարբեր երկրներում ապրող, ստեղծագործող եւ բարգավաճող հայերի մեծ մասը կարելի է ասել կարողացավ հասնել ներկայի իր դիրքին շնորհիվ արաբ ժողովրդի այդ քայլի:

Գիտակցելով այս իրողությունը, մի խումբ հայորդիներ (Վազգեն Յակոբյան եւ ուրիշներ) նախաձեռնել են «Երախտիքի հուշարձան»-ի կառուցումը քաղաքամայր Երեւանում:

Արդեն իսկ ուշացած այս գաղափարը մի քանի տարի է, ինչ հոլովվելուց հետո վերջապես մոտ է իրականություն դառնալուն: Միջին Արեւելքում (Դամասկոս, Հալեպ, Բեյրութ, Դուբայ) արդեն իսկ ստեղծվել են համապատասխան հանձնախմբեր, որոնք զբաղված են ծրագրի օգտին հանգանակություն կազմակերպելով եւ, ըստ խմբագրությանը հասցեագրված հաղորդագրության, հուշարձանի կառուցման համար անհրաժեշտ գումարի (385 հազար դոլար) մոտ կեսն արդեն իսկ հավաքված է:

Ծրագիրն արժանացել է Հայաստանի կառավարության բարյացակամ վերաբերմունքին: Տրամադրվել է հողատարածք՝ Ծովակալ Իսակովի պողոտայի վրա (Երեւանյան լճի հարեւանությամբ, «Զվարթնոց» օդանավակայան տանող մայրուղու վրա), հաստատվել է քաղաքապետարանի կողմից եւ շինարարական աշխատանքներն արդեն իսկ սկսվել են անցյալ հուլիս ամսվանից: 400 քառ. մետր տարածության վրա 11 մետր բարձրություն ունեցող հուշարձանի կառուցումը նախատեսված է ավարտին հասցնել 2009-ի հունվարի 31-ին:

Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ի համաձայնությամբ սույն հողատարածքի գրանցումը կատարվել է Մայր աթոռ Սբ Էջմիածնի անունով:

«Բազում հուշարձաններ կանգնեցնեն այն մեծ սխրագործությունները, որոնք տեղի ունեցած են Հայաստան աշխարհի մեջ: Այս հուշարձանը, սակայն, յուրահատուկ նշանակությամբ կարտահայտի հայ ժողովրդի երախտիքը հանդեպ արաբ ազնիվ ժողովրդին», ասել է այս առթիվ Վեհափառ հայրապետը:

Իսկ ականավոր գիտնական, ցեղասպանագետ, պրոֆ. **Վահագն Տատրյանը** այս խոսքերով է արձագանքել նախաձեռնությանը: «Երախտիքի հուշարձանը, որ պիտի կառուցվի մայրաքաղաքի՝ Երեւանի մեջ, երկարամյա երազանքն է մի շարք սփյուռքահայերի: Այն խորհրդանշելու է հայ ժողովրդի երախտագիտությունը հանդեպ արաբ ազնիվ ժողովրդի, 1915 թ. Հայոց ցեղասպանության ընթացքում ունեցած իր մարդկային եւ ազնիվ կեցվածքի ու հոգատարության համար, առանց որի շատ հայեր պիտի չկարողանային վերապրել: Անհուն գոհունակությամբ կողջունենք հայրենանվեր այս մտահղացումը եւ կընծեռենք մեր ամբողջական աջակցությունը այս չնայած հապաղած, սակայն չափազանց արժանի ծրագրին»:

Հարգարժան **Վազգեն Յակոբյանի** շրջաբերականը, որով աշխարհի տարբեր երկրներում ծվարած հայ բարերարներին կոչ է արվում առատաձեռն նվիրատվություններով մասնակցել այս նախաձեռնությանը, նաեւ տեղեկացնում է, որ նախատեսվում է հուշարձանի պաշտոնական բացումը հրավիրել արաբական երկրների բարձրաստիճան պաշտոնյաներին:

Ի դեպ, նախագծի, կատարվող աշխատանքների եւ այլ մանրամասների համար շրջաբերականը խորհուրդ է տալիս այցելել «www.the monument.org» կայքը: Էլ. փոստի հասցեն է «info@themonument.org», իսկ ֆաքսի համարը՝ +963-11-5421577: Նվիրատվություններ կարելի է անել Երեւանի Հայներարտբանկի (ներկայումս Ամերիաբանկ) 1570001075483101 համարին:

Հ. Օ.

ԱԶԳ

Մարզական

«Վիվասել»-ՄՏՍ-ն աջակցում է ռադիոսպորտին

Երեկ տոնական տրամադրություն էր տիրում ռադիոսպորտի ակումբում: «Վիվասել»-ՄՏՍ-ի գործադիր տնօրեն **Ռալֆ Յիրիկյանը** 4 մլն դրամ արժողությամբ գերժամանակակից սարքավորումներ՝ ռադիոընդունիչ, ազդանշանի նվագիչ եւ ուղղորդված ալեհավաք նվիրեց Հայաստանի ռադիոսպորտի ֆեդերացիային: Վերջինիս նախագահ **Գեորգի Բադալյանը**, որն իր ողջ կյանքը նվիրել է ռադիոսպորտին, շատ էր հուզվել այդ անսպասելի նվիրատվությունից եւ անկեղծորեն խոստովանեց, որ իր համար անակնկալ էր դա. «Շատ զգացված եւ երախտապարտ եմ «Վիվասել»-ՄՏՍ-ի ղեկավարությունից, որ չմերժեցին մեր խնդրանքն ու օգնության ձեռք մեկնեց մեզ: Այս նվիրատվությունը մեր ռադիոսիրողներին հնարավորություն կընձեռի ռադիոսիրողական եթերում լիարժեք աշխատել աշխարհի տարբեր երկրների ռադիոկայանների հետ: Իսկ մինչ այդ մեր, հիմնականում, ինքնաշեն սարքավորումները նման որակ չէին կարող ապահովել: Դեռեւս ԽՍՀՄ-ի տարիներին ենք ձեռք բերել մեր սարքավորումները: Այն ժամանակ հնարավոր էր դետալներ ճարել ու ինքնաշեն սարքավորումներ պատրաստել եւ մի կերպ բավարարել ռադիոսիրողների պահանջարկը: Կրկին շնորհակալ եմ «Վիվասել»-ՄՏՍ-ից, որ մեզ զինեց ժամանակակից տեխնիկայով»:

Իր հերթին Ռալֆ Յիրիկյանը «Վիվասելի» այդ նախաձեռնությունը պայմանավորեց ռադիոկապի կարեւորությամբ. «Պարոն Բադալյանին հանդիպել եմ ՀՀ նախագահի եւ գործարարների հանդիպման ժամանակ: Նա տեղեկացրեց իրենց հիմնախնդիրների մասին եւ ես պատրաստակամություն հայտնեցի օգնելու ֆեդերացիային: Ռադիոկապը շատ կարեւոր այլընտրանքային կապ է, քանի որ աղետների ու արտակարգ իրավիճակների ժամանակ հնարավոր է կապի այլ միջոցները չաշխատեն: Այս կապն ավելի մոբիլ ու պրակտիկ է, որով հնարավոր է ներքին եւ արտաքին աշխարհի հետ կապ ապահովել:

Ուստի անհրաժեշտություն զգացինք այդ համակարգը վերազինելու նոր սարքավորումներով, ինչը հնարավորություն կտա մեկ քայլ առաջ ընթանալ եւ Հայաստանն ավելի ճանաչելի դարձնել այս այլընտրանքային կապի աշխարհագրական քարտեզի վրա: Պետք է շարունակենք միշտ առաջ ընթանալ»:

Նշենք, որ Սպիտակի աղետալի երկրաշարժի ժամանակ ռադիոսիրողները զգալի աշխատանք կատարեցին՝ ապահովելով կապն աշխարհի հետ: Նրանք բավական մեծ աջակցություն ցուցաբերեցին ուժերը համախմբելու եւ փրկարարական աշխատանքներ իրականացնելու հարցում: Ինչպես նշեց Հայաստանի Հանրապետության պաշտպանական, մարզատեխնիկական հասարակական կազմակերպության նախագահ, գեներալ-մայոր **Արկադի Տեր-Թադեւոսյանը**, արցախյան պատերազմի տարիներին ռադիոսիրողներից շատերն իր հետ էին եւ զգալի աշխատանք կատարեցին կապի ապահովման հարցում:

Մյուս երկրների համեմատ Հայաստանում ռադիոսպորտով զբաղվողների թիվը շատ փոքր է՝ ընդամենը մոտ 80 հոգի, որոնցից միայն 20-ն ունեն անհրաժեշտ սարքավորումներ: «Վիվասելի» այս նախաձեռնությունը, ինչը ռադիոսպորտի ֆեդերացիայի նախագահի համոզմամբ, շարունակական է լինելու, կնպաստի հանրապետությունում այդ մարզաձեւի զարգացմանը եւ որակյալ կապի ապահովմանը:

ՉԵՄՊԻՈՆՆԵՐԻ ԼԻԳԱ

Վերջին ուղեգրերը բաշխվեցին

«A», «B», «C» եւ «D» խմբերում ավարտվեցին չեմպիոնների լիգայի խմբային մրցաշարի հանդիպումները: Ավարտական տուրում խաղարկվեցին հաջորդ փուլի վերջին 3 ուղեգրերը: Դրանցից մեկը բաժին հասավ հունական «Պանաթինաիկոսին», որը դժվարին պայքարում հաղթեց ուղեգրի հավակնորդ Կիպրոսի «Անորթոսիսին»: Վերջինս, որ չեմպիոնների լիգայի որակավորման առաջին փուլում պայքարից դուրս էր մղել ՀՀ չեմպիոն «Փյունիկին», ընթացիկ մրցաշարի իսկական հայտնությունն է: Պայքարը շարունակելու համար «Անորթոսիսին» միայն հաղթանակ էր անհրաժեշտ: Սակայն Կարագունիսի խփած միակ գնդակը վճռեց հանդիպման ելքը հօգուտ դաշտի տերերի:

Մյուս երկու ուղեգրերը խաղարկվեցին «A» խմբում: Լոնդոնի «Չելսիին» ուղեգիրը նույնքան հեշտությամբ չտրվեց: Ռումինական ՉՖՌ թիմի հետ մրցավեճում որոշիչ դարձավ Դիդյե Դրոգբայի վարպետությունը, որը խփելով 2-րդ գնդակը, 2-1 հաշվով հաղթանակ պարգեւեց «Չելսիին»:

Թիմերի մարզիչները հետեւյալ կարծիքին են արտահայտել:

Լուիս Ֆելիպե Սկոլարի («Չելսի»)-Խմբում զբաղեցրինք 2-րդ տեղը եւ այժմ սպասում ենք վիճակահանությանը: Ինձ համար միեւնույնն է, թե ում հետ կխաղանք: Լինի դա «Բարսելոնը», «Ռեալը», թե «Ինտերը»: Նրանք բոլորն էլ աշխարհի ուժեղագույն ակումբների թվում են: Այսօր մեր թիմը լավ խաղաց: Մրցակիցը միայն մեկ գոլային պահ ունեցավ, որն իրացրեց: Ուրախ եմ, որ հաղթական գոլը խփեց խաղադաշտ վերադարձած Դիդյե Դրոգբան: Նա էլ Անելկայի նման թիմի առաջատար ֆուտբոլիստներից է:

Մաուրիցիո Տրոմբետա (ՉՖՌ)- Ափսոս, որ մեզ չհաջողվեց եւս մեկ անակնկալ մատուցել: 1-1 հաշվի ժամանակ այդ հնարավորությունը չօգտագործեցինք: Մրցակիցը լավ խաղ ցուցադրեց՝ ճնշում գործադրելով մեզ վրա: Եթե «Բորդոյի» հետ հանդիպումներում լավ արդյունքի հասնեինք, մեզ համար ամեն ինչ այլ կերպ կդասավորվեր: Ամեն դեպքում խմբային մրցաշարին մասնակցելը մեզ զգալի օգուտ տվեց:

«A» խմբում առաջին տեղը գրավեց «Ռոման»՝ 2-0 հաշվով պարտության մատնելով «Բորդոյին»: Մյուս խմբերում 1/8 եզրափակիչի մասնակիցներն արդեն հայտնի էին եւ խաղերի արդյունքներն էական նշանակություն չունեին: «Բարսելոնն» իրեն թույլ էր տվել ոչ հիմնական կազմով ներկայանալ «Շախտյորի» հետ հանդիպմանը: Ուկրաինացի ֆուտբոլիստներն առիթը բաց չթողեցին լուրջ դիմադրություն ցույց տալու մրցակցին եւ նույնիսկ հասան հաղթանակի (3-2): Ֆրանսիական «Մարսելը» «Շախտյորի» հետ պայքարը կշարունակի ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի մրցաշարում: «Մարսելը» ոչ-ոքի (0-0) ավարտեց հանդիպումը «Աթլետիկոյի» հետ: «D» խմբում առաջին տեղը զբաղեցրեց «Լիվերպուլը»՝ 3-1 հաշվով առավելության հասնելով «Էյնդհովենի» նկատմամբ: «Բազել»-«Սպորտինգ» խաղում 1-0 հաշվով հաղթեցին հյուրերը:

«Ռեալի» ղեկը հանձնվեց Խուանդե Ռամոսին

Վերջին շրջանում Մադրիդի «Ռեալի» անհաջող մրցելույթներն ակումբի ղեկավարությանը ստիպեցին դիմելու կտրուկ քայլերի: Չեմպիոնների լիգայի ավարտական մարտից առաջ պաշտոնանկ արվեց թիմի գլխավոր մարզիչ, գերմանացի մասնագետ Բեռնդ Շուստերը: Նրա փոխարեն արքայական ակումբի ղեկը ստանձնել է իսպանական «Սեւիլիայի» եւ անգլիական «Տոտենհեմի» նախկին գլխավոր մարզիչ Խուանդե Ռամոսը:

Թիմի երկրպագուներից շատերը սպասում էին, որ

Բեռնդ Շուստերի պաշտոնանկության հարցը կորոշվի առաջիկա կիրակի կայանալիք «Բարսելոն»-«Ռեալ» հանդիպումից հետո: Սակայն, ինչպես ասում են, շաբաթն ավելի շուտ եկավ, քան ուրբաթը: «Սեւիլիայից» կրած պարտությունը վերջնականապես լցրեց «Ռեալի» նախագահ Ռամոն Կալդերոնի համբերության բաժակը եւ Բեռնդ Շուստերը պաշտոնանկ արվեց: Ի դեպ, ըստ իսպանական լրատվամիջոցների, հնարավոր է, որ Շուստերը ստանձնի Մոսկվայի ԲԿՄԱ-ի ղեկը՝ փոխարինելով Վալերի Գազաեւին: «Շնորհակալ եմ «Ռեալի» ղեկավարությունից՝ վստահության համար: Թիմի ղեկը ստանձնում եմ մեծ պատասխանատվությամբ ու հույս ունեմ «Ռեալի» հետ հաջողությունների հասնել: Յուրաքանչյուր մարզիչ էլ կերազեր գլխավորել արքայական ակումբը: Հուսով եմ, որ իմ աշխատանքով չեմ հիասթափեցնի թիմի երկրպագուներին»:

Ռամոսն ակումբի հետ պայմանագիր է կնքել ընդամենը կես տարով: Սակայն դա բնավ էլ չի անհանգստացնում նրան, ըստ որի ինքը սովոր է նման կարճաժամկետ պայմանագրերի: Ռամոսի համար կարեւորն այն է, որ չկրկնվի «Տոտենհեմի» պատմությունը, երբ անհաջող մեկնարկից հետո ակումբի ղեկավարությունը պաշտոնանկ արեց նրան: «Ռեալի» ղեկը Ռամոսի ստանձնելուց հետո կրկին սկսել են խոսակցություններն Արշավինի հնարավոր տեղափոխման մասին: Ռամոսը նշել է, որ Արշավինը հոյակապ ֆուտբոլիստ է եւ շատ մոտ էր «Տոտենհեմի» հետ պայմանագիր կնքելուն:

«Մանչեսթր Սիթին» մտադիր է ուժեղացնել կազմը

Համաշխարհային ֆինանսական ճգնաժամն աստիճանաբար իր ազդեցությունն է ունենում նաեւ ֆուտբոլում: Մի շարք ակումբներ արդեն հայտարարել են 2009-ից ֆուտբոլիստների աշխատավարձերի կրճատման, նոր խաղացողների գնման համար հատկացվող գումարների նվազեցման մասին: Իսկ ահա «Մանչեսթր Սիթին» այդ ամենը չի վերաբերում: [illegible]կառավարը, թիմի նոր սեփակա[illegible]տեր արաբական Abu Dhabi United Group ընկերությունը մտադիր է խոշոր գումարներ հատկացնել համաշխարհային ֆուտբոլի առաջին մեծության «աստղերին» թիմ հրավիրելու համար:

Ձմռան տրանսֆերային շրջանում անգլիական ակումբը մտադիր է թիմ հրավիրել «Միլանի» բրազիլացի կիսապաշտպան Կակային եւ «Բարսելոնի» հարձակվող, արգենտինացի Լիոնել Մեսիին: Հրավիրյալ ֆուտբոլիստների ցանկում են նաեւ Ֆեռնանդո Տորեսը («Լիվերպուլ»), կամերունցի Սամյուել Էտո՛Օ-ն («Բարսելոն»), «Մանչեսթր Յունայթեդի» ֆուտբոլիստներ պորտուգալացի Քրիստիանու Ռոնալդուն եւ արգենտինացի Կառլոս Տեւեսը: Ակումբի ղեկավարությունը պատրաստ է նրանցից յուրաքանչյուրի համար մինչեւ 70 մլն ֆունտ ստեռլինգ վճարել:

«Սեւիլիայի» հարձակվող Լուիս Ֆաբիանոյի համար «Մանչեսթր Սիթին» պատրաստ է 30 մլն դոլար վճարել: Անգլիական ակումբը հետաքրքրվում է նաեւ «Սեւիլիայի» եւս մեկ ֆուտբոլիստով՝ Դիեգո Կապելյայով, որի պայմանագրի ժամկետն ավարտվում է մրցաշրջանի վերջում:

Ակումբի ղեկավարությունը հետաքրքրվում էր նաեւ Իսպանիայի հավաքականի եւ Մադրիդի «Ռեալի» դարպասապահ Իկեր Կասիլյասով, որի տրանսֆերային արժեքը 128 մլն ֆունտ ստեռլինգ է: «Մանչեսթր Սիթին» պատրաստ էր վճարել ռեկորդային այդ գումարը: Եթե գործարքը տեղի ունենար, ապա Կասիլյասը կդառնար աշխարհի ամենաբարձր վարձատրվող ֆուտբոլիստը, քանի որ նրա տարեկան աշխատավարձը կազմելու էր 11 մլն ֆունտ ստեռլինգ (շաբաթական՝ 230 հազար ֆունտ ստեռլինգ): Սակայն Կասիլյասը մերժել էր շահավետ առաջարկը, ուստի այլեւս հարկ չկար դիմել «Ռեալին»:

Համաշխարհային ֆուտբոլի պատմության մեջ մինչ օրս ամենաթանկ տրանսֆերը Զինեդին Զիդանինն է: 2001-ին Մադրիդի «Ռեալը» նրա տեղափոխման համար «Յուվենտուսին» 48 մլն ֆունտ ստեռլինգ էր վճարել:

Ռեկորդը չկայացավ

Թենիսիստների համաշխարհային դասակարգման առաջատար Ռոջեր Ֆեդերերին չհաջողվեց յուրօրինակ ռեկորդակիր դառնալ՝ 5-րդ անգամ ճանաչվել Շվեյցարիայի լավագույն մարզիկ: Նախկինում նա լավագույնն էր ճանաչվել 2003, 2004, 2006 եւ 2007-ին: Այս անգամ հարցման մասնակիցները նախապատվությունը տվեցին հեծանվորդ Ֆաբիան Կանչելարին: Իսկ Ֆեդերերն առանց պարգեւի չմնաց: Նա իր զուգընկեր Ստանիսլավ Վավրինկայի հետ ճանաչվեց լավագույն երկյակ: Այս զույգը Պեկինի օլիմպիադայի թենիսի մրցաշարի զուգախաղում ոսկե մեդալի էր արժանացել: Ի դեպ, Ռոջեր Ֆեդերերը Շվեյցարիայի ամենահարուստ մարդկանցից մեկն է: Նրա ունեցվածքը գնահատվում է 83-167 մլն դոլար: Հատկանշական է, որ մեկ տարվա ընթացքում Շվեյցարիայի ամենահարուստ մարդկանց ընդհանուր կենսամակարդակը նվազել է 15 տոկոսով:

Ռոնալդոն նախընտրեց «Կորինթիանսը»

Ռոնալդոն պայմանագիր է կնքել բրազիլական «Կորինթիանս» ակումբի հետ եւ ելույթները կշարունակի հայրենիքում, թեեւ հրավերներ ուներ անգլիական «Մանչեսթր Սիթիից» ու ֆրանսիական ՊՍԺ-ից: Ռոնալդոն Բրազիլիայում հանդես է եկել միայն պատանեկան տարիքում՝ կրելով «Կրուզեյրոյի» մարզաշապիկը: Այստեղից էլ 17 տարեկանում Ռոնալդոն տեղափոխվել է Եվրոպա:

Բրազիլացի ֆուտբոլիստը մինչեւ վերջերս հանդես էր գալիս իտալական «Միլանում»: Սակայն փետրվարին Իտալիայի առաջնության խաղում նա ծնկի ծանր վնասվածք ստացավ եւ բավական ժամանակ պահանջվեց բուժվելու համար: Միայն նոյեմբերին նա սկսեց մարզումները: Վնասվածքի պատճառով «Միլանը» ֆուտբոլիստի հետ կնքած պայմանագիրը չերկարաձգեց: Այս ընթացքում Ռոնալդոն բավական ավելացրել է իր քաշը, ուստի մարզումների ընթացքում նա պետք է աշխատի լավ մարզավիճակ ձեռք բերել:

Էջը պատրաստեց ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Գիտական միտք

1988-ի աղետալի երկրաշարժի 20-ամյակի հատուկ միջոցառումներին մասնակցելու համար ՀՀ վարչապետ Տիգրան Սարգսյանի հրավերով օրերս Հայաստանում էր գտնվում «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ եւ խմբագիր, Միացյալ հայկական ֆոնդի տնօրեն եւ Լինսի հիմնադրամի նախագահ Հարութ Սասունյանը: Այդ առթիվ նա իր տպավորություններն է շարադրել ստորեւ թարգմանաբար ներկայացվող հոդվածում:

20 ՏԱՐԻ ԱՆՑ

Շատ բան է արված, շատ բան կա անելու

Դժվար է հավատալ, որ արդեն 20 տարի է անցել այն ողբերգական օրվանից, երբ աշխարհը ցնցվեց Հայաստանին պատուհասած բնական աղետից: Ինչպե՞ս դեռ կարող է դիմանալ մի ազգ, որն արդեն բազում ողբերգություններ էր տեսել իր պատմության ողջ ընթացքում:

1988-ի դեկտեմբերի 7-ին, ժամը ուղիղ 11.41-ին Ռիխտերի սանդղակով 6,9 ուժգնությամբ ավերիչ երկրաշարժը գետնին հավասարեցրեց 21 քաղաքներ, 365 գյուղեր, եւ անօթեւան թողեց ավելի քան կես միլիոն բնակիչների՝ երկրի հյուսիսային մասում:

Քանի՞ հայ զոհվեց այդ ճակատագրական օրը: Սովորաբար բերված 25 հազար թիվը լուրջ թերագնահատում կարելի է համարել: Տասնյակ հազարավոր փախստականներ արցախյան հակամարտության հետեւանքով Ադրբեջանից փախչելով հաստատվել էին Հայաստանի այդ հյուսիսային մասերում նախքան երկրաշարժը: Հայտնի չէ, թե նրանցից քանիսը զոհ գնաց երկրաշարժին:

Ամբողջ աշխարհն օգնության ձեռք մեկնեց: Ավելի քան 100 երկրներ, անթիվ-անհամար կազմակերպություններ եւ անհատներ, հայեր եւ օտարներ մարդասիրական օժանդակություն ուղարկեցին Հայաստան եւ վերակառուցողական աշխատանքներ իրականացրին երկրում: Նրանցից ոմանք դեռեւս շարունակում են իրենց գործը:

Ես լավ հիշում եմ երկրաշարժի առաջին տարելիցը, երբ 7 գլխավոր ամերիկահայ բարեգործական եւ կրոնական կազմակերպություններ համախմբող Հայկական միացյալ հիմնադրամի (ՀՄՀ) չարտերային բեռնատար ինքնաթիռը Լոս Անջելեսից Երեւան բերեց 30 տոննա օգնություն եւ կամավորների մի փոքրիկ խումբ: Օգնությունը մենք հասցրինք երկրաշարժի էպիկենտրոն Սպիտակի 3 գյուղերին եւ ուտելիքն ու տաք հագուստները բաժանեցինք ձյունածածկ վրանների տակ կուչ եկած, սառչող հարյուրավոր մարդկանց:

Ոչինչ երբեւէ չի կարելի համեմատել այն սրտառուչ զգացումների հետ, որ մարդուն պատում է, երբ նա խիստ կենսական մի փաթեթ հանձնում է կարիքավոր մարդկանց եւ տեսնում նրանց աչքերում երախտագիտության արցունքներ: Ամեն մի փաթեթի հետ մենք այդ ընտանիքներին էինք փոխանցում հույսի, մխիթարանքի եւ զորակցական մեր մաղթանքները՝ հավաստիացնելով, որ նրանք լքված չեն եւ հայերն աշխարհի տարբեր վայրերում թիկունք կկանգնեն ամոքելու իրենց ցավը: ՀՄՀ-ն մինչեւ օրս շարունակում է իր առաքելությունը: Ցարդ Հայաստան է առաքվել 550 միլիոն դոլարից ավելի օգնություն 150 ինքնաթիռային եւ 1550 նավային փոխադրումների միջոցով:

Այս տարվա դեկտեմբերի 7-ին հազարավոր մարդիկ աշխարհի զանազան երկրներում համախմբվեցին եկեղեցական համայնքների շուրջը՝ նշելու երկրաշարժի 20-ամյակը: Ամենահիշարժանը դրանց մեջ, անշուշտ, տեղի ունեցավ այստեղ՝ Հայաստանում, երկրաշարժի գոտում: ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսյանը, Ամենայն հայոց կաթողիկոս Գարեգին Բ-ն, բարձրաստիճան կրոնավորներ եւ կառավարության անդամներ, ինչպես նաեւ օտարազգի հեղինակավոր անձնավորություններ հավաքվեցին Գյումրիի Յոթվերք տաճար անունը կրող եկեղեցում՝ նշելու չարաբաստիկ իրադարձության տարելիցը: Ուղիղ 11.41-ին պահպանվեց լռության րոպե, որը լի էր զսպված զգացումներով եւ 20 տարի առաջ պատահած անասելի ողբերգության փորձառությամբ: Հետո Գյումրիի կենտրոնում բացումը կատարվեց տպավորիչ մի հուշարձանի, որի հեղինակն է ճանաչված քանդակագործ Ֆրիդրիխ Սողոյանը: ՀՀ նախագահը իր խոսքում անդրադարձավ նախընտրական արշավի օրերին իր խոստմանը, այն է՝ մինչեւ 2013 թվականը բնակարաններով ապահովել դեռեւս տնակներում ապրող հազարավոր ընտանիքների:

Պետք է խոստովանել, որ շատ լավ գործ է արված աղետի գոտում Հայաստանի Հանրապետության, տասնյակ այլ երկրների, միջազգային կազմակերպությունների եւ բարեգործական հաստատությունների կողմից: Բայց 20 տարին բավական մեծ ժամանակահատված է, որ դեռեւս ունենանք տնակներում կամ ժամանակավոր ապաստաններում բնակվող մարդիկ: Իսկ մինչեւ 2013 թիվը դեռ հինգ տարի կա, եւ նրանք պետք է շարունակեն քաշ տալ իրենց ողբալի գոյավիճակը: Հրատապ քայլեր են անհրաժեշտ նրանց հնարավորինս շուտ բնակարաններով ապահովելու համար: Ավելին, Գյումրիի եւ շրջակա այլ տարածքների բնակիչներին անհապաղ պետք է ապահովել նաեւ դպրոցներով, մարզադահլիճներով, խաղահրապարակներով եւ մանավանդ աշխատատեղերով, որպեսզի նրանք կարողանան վերջապես ապրել բնականոն կյանքով:

Պետք է արժանին մատուցել Հայաստանի կառավարությանը 20-ամյա տարելիցը պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու եւ նշելու համար, սակայն կարելի էր երեւի ավելի մեծ ջանքեր գործադրել եւ հրավիրել ու պատվել միջազգային հեղինակություններից Ֆրանսիայի արտգործնախարար Բեռնար Կուշներին եւ նախագահ Ջորջ Հ. Վ. Բուշի որդուն եւ թոռանը, որոնք անմիջապես արձագանքել էին երկրաշարժին եւ այցելել Հայաստան: Կառավարությունը հրավիրել էր միայն մի քանի բարձրաստիճան անձնավորությունների նախկին Խորհրդային Միությունից եւ ՍՍՀՄ նախկին վարչապետ Նիկոլայ Ռիժկովին, որին շնորհվեց «Ազգային հերոսի» շքանշանը, եւ Ուկրաինայի նախկին վարչապետ Վիկտոր Յանուկովիչին, որի անունով փողոց կա Սպիտակում:

Թարգմ. Հ. Ծ.

ՀՈԲԵԼՅԱՆ

ԱԻԴԱ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ

Լրացավ ՀՀ ԳԱԱ ակադեմիկոս Աիդա Ավետիսյանի ծննդյան 70-ամյակը: Աիդա Ավետիսյանը վառ անհատականություն է, որը կարողանում է համադրել գիտական ստեղծագործական աշխատանքը բարդ մանկավարժական գործունեության հետ: Երկար տարիներ նա հաջողությամբ ղեկավարում է Երեւանի պետական համալսարանի Քիմիայի ֆակուլտետը որպես դեկան՝ միաժամանակ ստանձնելով օրգանական քիմիայի ամբիոնի վարիչի պարտականությունները: Աիդա Ավետիսյանը մեծ պատասխանատվությամբ է իր գիտելիքները փոխանցում երիտասարդ սերնդին՝ կարդալով նրանց դասախոսությունների հիմնարար դասընթացներ, ինչպես նաեւ ղեկավարելով մագիստրանտների դիպլոմային թեզերը: Ակադեմիկոս Աիդա Ավետիսյանի ղեկավարությամբ հանրապետության համար պատրաստվել են մեծ թվով բարձր որակավորմամբ մասնագետներ՝ թեկնածուներ եւ դոկտորներ: Նա ակտիվ գործունեություն է ծավալում ժամանակակից մեթոդական ձեռնարկներ ստեղծելու ուղղությամբ: Աիդա Ավետիսյանը ջանք ու եռանդ չի խնայում ֆակուլտետում քիմիական առարկաների դասավանդումը ժամանակակից մակարդակով ապահովելու համար՝ կազմակերպելով բոլոր ամբիոնների համագործակցությունը, ինչպես նաեւ համալրելով ֆակուլտետը ժամանակակից տեխնիկական եւ ուսումնամեթոդական միջոցներով: Նրա նախաձեռնությամբ ֆակուլտետում բացվել են նոր մասնագիտություններ: Օրգանական քիմիայի ամբիոնում նրա ղեկավարությամբ կատարվում են հետազոտություններ օրգանական սինթեզի այնպիսի կարեւոր ոլորտում, ինչպիսին է թթվածին, ազոտ եւ ծծումբ պարունակող հետերոցիկլիկ միացությունների հիման վրա ֆիզիոլոգիապես ակտիվ միացությունների սինթեզը: Նա կոորդինացնում է այս ոլորտի հետազոտությունները մեր հանրապետությունում՝ համագործակցելով այլ երկրների գիտական կենտրոնների հետ:

Աիդա Ավետիսյանի գիտական գործունեությունը մեծ համբավ է վայելում: Նա ընտրվել է ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի իսկական անդամ, ինչպես նաեւ հանրապետական եւ միջազգային ճարտարագիտական ակադեմիաների ակադեմիկոս:

Նպատակաուղղված ձգտումը դեպի գիտելիքները Աիդա Ավետիսյանի մոտ ի հայտ է եկել դեռեւս դպրոցական տարիներից: Ավարտելով միջնակարգ դպրոցը մեդալով եւ հետագայում նաեւ գերազանցությամբ ավարտելով Երեւանի պետական համալսարանի ֆիզիկայի ֆակուլտետը՝ նա շարունակում է խորացնել իր գիտելիքները՝ կայանալով որպես գիտնական-հետազոտող Մոսկվայի ՍՍՀՄ գիտությունների ակադեմիայի Ն. Դ. Զելինսկու անվան Օրգանական քիմիայի ինստիտուտի ասպիրանտուրայում ակադեմիկոս Մ.Ֆ. Շոստակովսկու ղեկավարությամբ: Այդ գիտական դպրոցի ավանդույթները նա

հետագայում զարգացրել է Հայաստանում, իր կողմից շատ սիրելի համալսարանում:

Աիդա Ավետիսյանի արժանիքները բարձր են գնահատվել ինչպես հասարակության, այնպես էլ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության կողմից: Նա պարգեւատրվել է «Անանիա Շիրակացի» մեդալով եւ մի շարք պատվո կրծքանշաններով՝ արժանանալով ՀՀ նախագահի մրցանակին գիտական ասպարեզում ունեցած կարեւորագույն նվաճումների համար:

ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիան եւ Քիմիական ու երկրի մասին գիտությունների բաժանմունքը սրտանց ու ջերմորեն շնորհավորում են ակադեմիկոս Աիդա Ավետիսյանին պանծալի հոբելյանի կապակցությամբ՝ ցանկանալով նրան գիտության ոլորտում նորանոր ստեղծագործական հաջողություններ եւ մանկավարժական գործունեության ասպարեզում բարձր որակավորում ունեցող մասնագետների՝ քիմիկոսների, պատրաստում:

ՀՀ ԳԱԱ նախագահ, ակադեմիկոս
Ռ. Մ. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Քիմիական եւ երկրի մասին գիտությունների բաժանմունքի ակադեմիկոս-քարտուղար, ակադեմիկոս
Ա.Հ. ՄԱՆԹԱՇՅԱՆ

Սիրելի՛ հայրենակից,

եթե Հայաստանում եք և մտածում եք օտար ափերում բախտ որոնելու մասին,

եթե օտար երկրում եք և մտածում եք Հայաստան վերադառնալու մասին և հայրենիքում հաստատվելու հարցերով տեղեկությունների կարիք ունեք,

ապա այժմ այդ և նմանօրինակ հարցերով ունեք հուսալի խորհրդատու:

Այցելե՛ք մեր կայք ներքոհիշյալ հասցեներով և գտե՛ք Ձեզ հուզող հարցերի պատասխանները:

www.backtoarmenia.com
www.backtoarmenia.am
www.tundardz.am
www.sma.am/migrant

Ձեր հարցադրումներին պատրաստ ենք պատասխանել կայքի ուղիղ կապի միջոցով կամ +374 10 264163, +374 10 224925 «թեժ գծի» հեռախոսահամարներով:

Մի՛ վարանեք և մի՛ հապաղեք: Դիմե՛ք և մեր օգնությամբ կգտնեք իրավիճակից դուրս գալու օրինական միջոցը:

Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման նախարարության Միգրացիոն գործակալության Միգրանտների աջակցության կենտրոն Հասցեն՝ ՀՀ, ք. Երևան, 0033, Հր. Քոչար 4

The project is funded by the European Union
Ծրագիրը ֆինանսավորվում է Եվրամիության կողմից

Իրականացնող կազմակերպությունները՝

BRITISH COUNCIL
ԲՐԻԹԻՇ ՔԱՈՒՆՍԻԼ
www.britishcouncil.am

ICHD
Մարդկային զարգացման միջազգային կենտրոն
www.ichd.org

ՀՀ տարածքային կառավարման նախարարության միգրացիոն գործակալություն
www.dmr.am

www. azg.am

ԽՍՏՈՐԵՆ ՊԱՀՊԱՆԵԼ ԳԱԶԻ ՍԱՐՔԵՐԻՑ ՕԳՏՎԵԼՈՒ ԿԱՆՈՆՆԵՐԸ

«Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միությունը նպատակահարմարության տեսանկյունից հայտնում է, որ բնական գազի՝ սարքավորումներից օգտվելուց առաջ պետք է օդափոխել շինությունը, որտեղ տեղադրված են գազի սարքավորումները:

Նախքան օգտվելը ստուգել ծխնելույզի քարշի առկայությունը միեւնույն ժամանակ հորիզոնական թիթեղյա խողովակների միացումները, քարշի առկայության դեպքում միայն օգտվել գազի սարքերից:

Ծխաօդափոխության ուղիների բացակայությունը, սխալ տեղադրումը, անսարքությունը, քարշի նվազեցումը կարող են ծանր ողբերգությունների եւ դժբախտ դեպքերի առիթ դառնալ:

Ծխնելույզների քարշի թուլության, խցանման կամ բացակայության ժամանակ գազի թերայրման հետեւանքով առաջանում է ածխածնի օքսիդ /շմոլ գազ/, որն ուժեղ թունավոր գազ է եւ դրա աննշան քանակության առկայությունը շինությունում կարող է թունավորման պատճառ դառնալ:

Խորհուրդ է տրվում նման դեպքում անմիջապես մաքրել ծխնելույզները եւ նոր միայն օգտագործել գազասարքերը: Ծխնելույզների մաքրման եւ վերանորոգման աշխատանքները կատարում են նաեւ «Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միության տարածքային տնտեսական ընկերությունները:

Համաձայն բնական գազի օգտագործման կանոնների պահանջների՝ ջերմամեկուսացված բետոնի բլոկներից եւ ազբոցեմենտի խողովակից պատրաստված ծխնելույզները պետք է մաքրվեն ոչ պակաս, քան տարին մեկ անգամ իսկ աղյուսից տարին չորս անգամ:

Չի թույլատրվում հատկապես բազմաբնակարան շենքերի ծխնելույզները բնակիչների կողմից ինքնուրույն փոփոխությունների ենթարկել, մաքրել ու վերանորոգել, դրանով կարող են զրկել իրենց եւ հարեւաններին ծխնելույզների ճիշտ շահագործումից՝ ստեղծելով դժբախտ դեպքերի առիթներ:

Չի թույլատրվում օգտվել ջրատաքացուցիչից օդի բարձր ջերմաստիճանի եւ ուժեղ քամու ժամանակ:

Խորհուրդ է տրվում տանից դուրս գալուց անջատել բոլոր էլեկտրասարքավորումները, փակել սնող գազախողովակների վրա տեղադրված խցանային փականները:

Ծխնելույզի մաքրման, վերանորոգման, ինչպես նաեւ տեխնիկական թույլտվության ակտեր ստանալու համար զանգահարել հետեւյալ հեռախոսահամարով՝ 443432

Սիրելի հայրենակիցներ, հոդվածը ընթերցելիս այն ընկալեք որպես նպատակահարմարության տեսանկյուն:

«Հայաստանի հրշեջ անվտանգության մասնագիտացված ծառայություններ» իրավաբանական անձանց միության խորհուրդ:
ՈՉ պաշտոնական հրապարակում

ԳՈՎԱԶԴԻ ՀԱՄԱՐ ԶԱՆԳԱՀԱՐԵԼ՝ 58-29-60

Լրատվական գործունեություն իրականացնող՝ «Ազգ օրաթերթ» ՍՊԸ, Երեւան, Հանրապետության 47: Պետական գրանցման վկայականի համարը՝ 02 Ա N 047261, տրված՝ 17.02.00 թ.:
Թողարկման պատասխանատու, գլխ. խմբ. Հակոբ Ավետիքյան: Տպաքանակ՝ 3000, ստորագրված է տպագրության՝ 10.12.2008, գինը՝ 100 դրամ, տպագրում է «Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարանում՝ Արշակունյաց 2: